

**KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
TANÍTÓKÉPZŐ FŐISKOLAI KAR**

SZOCIÁLIS MUNKA

ALAPKÉPZÉSI (BACHELOR) SZAK

KÉPZÉSI PROGRAMJA

NAGYKÖRÖS

2013

TK6301			TANULÁSMÓDSZERTAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja, hogy a hallgató ismerje meg a felsőoktatás által támasztott követelményeket és a felsőoktatás sajátosságait. Fontos, hogy ismerje saját képességeit, motiváltságát, korábban elsajátított tanulási stílusát. A hallgató a félév során támpontot kap az önálló tanulási tervek elkészítéséhez, a hatékony tanuláshoz és a számonkéréseken való sikeres helytálláshoz</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mire számíthatunk a felsőoktatásban? Hogyan rajtoljunk jól! • A tanulás tudománya. Önmagam határainak megismerése (saját tanulási stílus, motiváltság, egyéni teljesítőképeség) • Előadások és szemináriumi órák hasznosítása • Gyakorlati órák hasznosítása. Mire figyeljünk? • Hogyan tanuljunk tankönyvből? • Tanulási technikák elsajátítása. Tanulási formák. • A dolgozatírás legfontosabb lépései; a tudományosság kritériumai • Kiselőadások készítésének legfontosabb szempontjai • Hogyan készüljünk jól zárthelyi dolgozatokra és vizsgákra? A vizsgázás tudománya • Idegen nyelvek tanulása; a sikeres nyelvtanulás alapszabályai • Tanulási segédeszközök, internet, speciális segítség igénybevétele • Könyvtár-, internet használata felkészülés, dolgozatírás során. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deese, James – Deese, Ellin K.(1992): Hogyan tanuljunk? Panem-McGraw-Hill, Budapest • Oroszlány Péter (szerk, 1991 ill.későbbi kiadások): Tanulásmódszertan. AKG Kiadó, Budapest • Metzsig, Werner – Schuster, Martin: Tanuljunk meg tanulni! : A tanulási stratégiák hatékony alkalmazásának módszerei. – Bp. : Medicina, 2003 • Oroszlány Péter: Tanulásmódszertan : Tanácsok, módszerek, gyakorlatok a tanulási képesség fejlesztéséhez középiskolásoknak. – Bp. : METÓDUS-TAN, 2004. • A kritikai gondolkodás fejlesztése : Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei : Tanulási segédlet pedagógusok és pedagógusjelöltek számára a saját élményű tanuláshoz / Bárdossy Ildikó [et el]. – Pécs : Bp. : PTE, 2002 					

TK0701			EGYHÁZISMERET		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa: Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Értékelés módja: Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
1	30	2	2		

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Egyedi intézményi specialitásként a Károli Gáspár Református Egyetem nem hitéleti képzésben részt vevő hallgatói egyházismeret kurzust hallgatnak, amely tanegység az európai és európai alapú, bibliai és keresztyén gyökerű, eredetű civilizáció, gondolkodás, művelődés és életforma, azaz saját életünk kereteinek jobb megértéséhez is hasznos információkkal szolgál, valamint segít az egyház-egyházak világában, életében és szertartásai között tájékozódni.

Az előadások végighallgatása mellett a hallgatók egy-egy előre kijelölt témát dolgoznak fel vagy interjút készítenek egy egyházi személlyel, egy egyházi intézményvezetővel vagy bemutatnak egy egyházi intézményt.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témakörök:

- Az egyház fogalmának teológiai, egyházjogi, közjogi értelmezése és ezek feszültségei (ellentmondások és összefüggések); egyházi és világi (állami törvények); elismert egyházak, egyházi közösségek, egyházi intézmények speciális kérdései
- Az egyház önmeghatározásának elemei; egyház és felekezetek viszonya
- A keresztyén egyház(ak) történetének vázlatos áttekintése
- A Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház területi felosztása és szervezeti felépítése (előzmények és összefüggések)
- A Magyarországi Református Egyház jelképei, területi felosztása; magyar református egyháztestek a Kárpát-medencében és a világon; a Magyar Református Egyház megalakulása, szervezete és működése
- A Magyarországi Református Egyház szervezeti felépítése; egyházköztség; lelkipásztor, presbitérium, testületek
- Sákramentumok, szentségek (katolikus/ortodox és protestáns megközelítés); az egyházi szertartások összehasonlító bemutatása (keresztség összefüggései és eltérései; bérmlás és konfirmáció; a házasságkötés eltérő felfogása és gyakorlata)
- Istentiszteleti formák bemutatása (mise, istentisztelet)
 1. Az egyházi év és ünnepei (római katolikus és protestáns: evangélikus és református gyakorlat egyezőségei és különbözőségei)

SZAKIRODALOM:

- <http://reformatus.hu/egyseg/>
- <http://www.majus22.org/>
- <http://www.reformatus.hu/>
- <http://www.evangelikus.hu/>
- <http://uj.katolikus.hu/>
- A Magyarországi Református Egyház törvényei és hitvallásai (Heidelbergi Káté, II. Helvét Hitvallás), istentiszteleti rendtartása: <http://reformatus.hu/egyhaziunk/>
- *A Katolikus Egyház Katekizmus*. Budapest, 2002. (<http://www.katolikus.hu/kek/>; <http://www.ppek.hu/k85.htm>)
- *A Katolikus Egyház Katekizmusának Komentáriuma*. Budapest, 2006. (http://www.vatican.va/archive/compendium_ccc/documents/archive_2005_compendium-ccc_hu.html)
- Török Péter: *Magyarországi vallási kalauz 2004*. Budapest, 2004.

TS0101			BIBLIAI ALAPISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Egyedi intézményi specialitásként a szociális munka szakos hallgatók az Egyházismeret mellett általános tájékozódást kapnak a Biblia keletkezéséről és főbb mondanivalóiról, ami a zsidó-keresztény eredetű európai civilizáció, gondolkodás és művelődés vitathatatlan alapja. A tanegység egy félév alatt ad áttekintést a Szentírás főbb iratcsoportjairól, ezek keletkezéséről, üzenetéről, valamint Izrael és a keresztény egyház korai történetének vázlatáról, a legfontosabb bibliai szövegekről, valamint a Szentírás erkölcsi-etikai tanításáról.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témakörök:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Általános bevezetés a Bibliába, a Szentírás felosztása. Az ószövetségi kánon kialakulása. Az Ószövetség felosztása, szerzői és nyelve. Az őstörténet(ek); Mózes könyvei; a pátriarka kor, egyiptomi szolgátság, pusztai vándorlás. Tízparancsolat 2) A történeti könyvek; honfoglalás, bírák, királyok kora. Kettős királyság, korai prófétizmus. Prófétai könyvek. Babiloni fogság. A hazatérés kora, Ezsdrás és Nehémiás működése; fogság utáni prófétizmus 3) Az öt tekercs könyvei. Bölcsességirodalom, Zsoltárok könyve. Krónikák 4) Dániel. Kitekintés: apokrifok (deuterokanonikus könyvek), Qumrán, az intertestamentális kor, vallási irányzatok 5) Az Újszövetség keletkezése, kánontörténete, felosztása, szövege és nyelve. Jézus Krisztus személye, működése, küldetése. 6) Az evangéliumok ismertetése (szinoptikusok és János). 7) Az Apostolok cselekedetei. Pál élete és működése; a páli levelek 8) Zsidókhoz írt levél; katolikus levelek 9) János levelei. Jelenések könyve 10) Kitekintés: az ós- és óegyház élete és irodalma; bibliafordítások. 					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Burján Tamás–Pecsuk Ottó (szerk.): <i>Bibliai iránytű</i>. Budapest, 2010. ▪ Miller, Stephen M.–Hube, Robert V.: <i>A Biblia története</i>. Budapest, 2004. ▪ Pecsuk Ottó (szerk.): <i>Bibliaismereti kézikönyv</i>. Budapest, 2008. ▪ Rózsa Huba: <i>Mi a Biblia?</i> Budapest, 42010. 					
<p>AJÁNLOTT IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Balla Péter: <i>Az újszövetségi iratok története. (Bevezetéstani alternatívák.)</i> Budapest, 2008. ▪ Budai Gergely–Herczeg Pál: <i>Az Újszövetség története</i>. Ref. Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Bp., 1985. ▪ Herczeg Pál: <i>Érted is, amit olvasol?</i> Budapest, 2000. (több kiadás) ▪ Karasszon István: <i>Ószövetségi ismeretek vallástanár szakos hallgatók számára</i>. Komárom, 2006. ▪ Nagy István: <i>Az Ószövetség könyveinek ismertetése</i>. Nagykovács, 2011. ▪ Nagy István: <i>Az Újszövetség könyveinek ismertetése</i>. Nagykovács, 1995. ▪ Rózsa Huba: <i>Az Ószövetség keletkezése. Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe</i>. Budapest, 1986. ▪ Rózsa Huba: <i>Kezdetkor teremtette Isten. A bibliai őstörténet magyarázata (Ter 1-11.)</i>. Budapest, 1997. ▪ Rózsa Huba: <i>Őstörténet. A világ keletkezése és az emberiség eredete a Biblia szerint</i>. Budapest, 2008. ▪ Schweizer, Eduard: <i>Teológiai bevezetés az Újszövetségbe</i>. Budapest, 2004. ▪ Soggin, Alberto J.: <i>Bevezetés az Ószövetségbe. A kezdetektől az alexandriai kánon lezárásáig</i>. Budapest, 1999. 					

TS0102			DIAKÓNAI ALAPISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:					
○					
KÖTELEZŐ IRODALOM:					
AJÁNLOTT IRODALOM:					
▪					

TK3401			A SZOCIÁLIS PROFESSZIÓ ALAPJAI		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	45	3	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók szerezzenek alapvető ismereteket a szociális munka, mint önálló professzió természetéről, céljáról, értékeiről, társadalmi funkciójáról, intézményrendszeréről. Ismerjék meg a szakmai alapfogalmakat, gyakorolják a szakmai nyelvezet használatát, alapozzák meg szociális munkás identitásukat.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A hallgató a félév végére tudjon saját, leendő szakmájáról rövid, átfogó képet adni. Bizonyítsa jártasságát a kötelező irodalmakban. Fogalmazzon meg adekvát kérdéseket a szakmáról. Tudja véleményét, álláspontját megfogalmazni, képviselni.</p> <p>TÉMAKÖRÖK: A segítő professzió története, ezen keresztül a szociális munka definiálása. A szociális munka eszközei, értékek, készségek, ismeretek. A szociális szakember személyisége, kompetenciája, a segítő magatartás jellemzői. A szociális munka színterei, kliensei. A szociális munka feladatai, tevékenységei.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hegyesi Gábor-Talyigás Katalin (szerk): A szociális munka elmélete és gyakorlata I. Semmelweis Kiadó Bp. 1996. • Peter Lüssi: A rendszerszemléletű szociális munka gyakorlati tankönyve Párbeszéd és HÍD Alapítvány Bp. 1997. • Kozma Judit (szerk) Kézikönyv szociális munkásoknak. Szociális Szakmai Szövetség Bp. 2002. • Esély, Háló, Család, gyermek, ifjúság, Kapocs, Szociális Menedzser című szakmai folyóiratok, továbbá internetes források közül a szakmai honlapok 					

TK3402			SEGÍTŐI KOMMUNIKÁCIÓ		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerjék meg a verbális és nem verbális kommunikáció összetevőit, megjelenési formáit, és ezek alkalmazásának lehetőségeit a szakmai tevékenység végzése során.

A segítői kommunikációra épülő gyakorlatok és feladatok lehetőséget adnak a hallgatóknak arra, hogy elsajátítsák azokat az ismereteket, melyeket mind tanulmányaik során (szakmai tréningek, esszék megírása), mind hivatásuk gyakorlása közben jól hasznosíthatnak. Az egyes elméleti részekhez kapcsolódó gyakorlati feladatok elvégzésével jártasságot szerezhetnek a segítői kommunikáció legfontosabb területeiben. Valamint a hallgatók kommunikáció elméleti ismereteinek bővítése, az írásbeli kommunikáció alapszabályainak elsajátítása, a hallgatók felkészítése ezek szakmai tevékenység során való alkalmazására. Készüljenek fel érzelmi állapotuk minél pontosabb észlelésére, hogy azt a segítő kapcsolataikban jól tudják használni.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A kurzuson részt vevők tudásának fejlesztése, hogy a nyelvi kijelentések háttérben meghúzódó metakommunikatív közlések lehető legpontosabb dekódolását sajátítsák el. A hallgatók legyenek képesek követni a kliensek belső történéseit, - ahogy ők látják és átélik azokat, - anélkül, hogy elveszítenék identitásuk különállását.

A tantárgy keretében a hallgatók megismerik a megjelenés, öltözködés, testbeszéd, tekintet, mimika, gesztusok jellemzőit és jelentőségüket, a szakmai helyzetekben nélkülözhetetlen hiteles kommunikációban.

Módszerek:

Rogersi non-direktív terápia elsajátítása, a segítő beszélgetés begyakorlása.

Individuálpszichológiai módszerspecifikus feladatok.

SZAKIRODALOM:

- Hidas Judit (szerk.) (1998): Szavak, jelek, szokások. A nemzetközi kommunikáció kézikönyve. Windsor Kiadó, Bp.
- Berne, E.(1984): Emberi játszmák. Gondolat, Bp.
- Berne, E.(1997): Sorskönyv. Háttér Kiadó Bp.
- Járó Katalin (szerk.)(1999): Játszmák nélkül. Tranzakcióanalízis a gyakorlatban. Helikon Kiadó, Bp.
- Axel, Roger, E.(1998): Gesztusok, Alexandra Kiadó, Bp.
- Pease, Allen (1991): Testbeszéd. Park Kiadó

- Goleman, D.(2000): Érzelmi intelligencia. Háttér Kiadó, Bp.
- Mérő László(1996): Mindenki másképp egyforma. A játékelmélet és a racionalitás pszichológiája. Tercium Kiadó. Bp.
- Tringer László: A gyógyító beszélgetés SEE, Egészségtudományi Főiskolai Kar Budapest, 2003.
- Kiss, T.1995. A szemtől szembeni formációk kommunikációs viszonyai (szöveg és szemelvénygyűjtemény) Gödöllő: n. p.
- Fischer, S. Retorika
- Honey, P. (2001): Problémás emberek – És hogyan bánjunk velük? Bagolyvár Kiadó, Bp.
- Montágh Imre(1985): Mondjam vagy mutassam? Móra Ferenc Könyvkiadó, Bp
- Hernádi, S. Beszédművelés
- Montágh Imre: Figyelem vagy fegyelem? Holnap K. Budapest, 1996.
- Pease, Allen (1991): Szó-beszéd. Park Kiadó
- Moss, Geoffrey(1998) : Az eredményes kommunikáció kézikönyve. Bagolyvár Kiadó 1998
- Nierenberg, G. - Calero, H. H (1998): Testbeszéd – kalauz, avagy mit üzennek a gesztusok. Bagolyvár Kiadó, Bp.
- Forgács József(1989): A társas érintkezés pszichológiája. Gondolat Kiadó Budapest,
- Stewart, Jones(1994): A TA-MA Bevezetés a korszerű tranzakcióanalízisbe. Xénia Kiadó, Bp.
- Hidas Judit(1992): Kultúra – viselkedés – kommunikáció. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Bp.

TS0201A			ÖNKÉNTES SZOCIÁLIS MUNKA (ALAPELLÁTÁSBAN)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	60	4	5	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A tantárgy elsődleges célja, hogy erősödjék a hallgatók szociális érzékenysége, szerezzenek tapasztalatokat a közvetlen segítő munka gyakorlatáról, fejlődjön kapcsolatteremtési készségük, valamint nyerjenek betekintést önkéntes munka ideje alatt a kiválasztott intézmény életébe, tapasztalják meg az önkéntes munka fontosságát, jelentőségét.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>A hallgatók az alapellátást biztosító intézményekben, mint laikus segítőik vesznek részt jótékonysági munkában, illeszkedve az intézményben folyó tevékenységhez. E munka során közvetlen kapcsolatba kerülnek a különböző élethelyzetű kliensekkel, megtapasztalhatják önmaguk segítőkétségének hatásait, lehetőségeit, korlátait, az önkéntes munka jelentőségét, szerepét.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p>					

TS0201B			ÖNKÉNTES SZOCIÁLIS MUNKA (SZAKELLÁTÁSBAN)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	60	4	5	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A tantárgy elsődleges célja, hogy erősödjék a hallgatók szociális érzékenysége, szerezzenek tapasztalatokat a közvetlen segítő munka gyakorlatáról, fejlődjön kapcsolatteremtési készségük, valamint nyerjenek betekintést önkéntes munka ideje alatt a kiválasztott intézmény életébe, tapasztalják meg az önkéntes munka fontosságát, jelentőségét.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>A hallgatók a szakellátást biztosító intézményekben, mint laikus segítők vesznek részt jótékonyági munkában, illeszkedve az intézményben folyó tevékenységhez. E munka során közvetlen kapcsolatba kerülnek a különböző élethelyzetű kliensekkel, megtapasztalhatják önmaguk segítőkészségének hatásait, lehetőségeit, korlátait, az önkéntes munka jelentőségét, szerepét.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p>					

TS0201C			ÖNKÉNTES SZOCIÁLIS MUNKA (CIVIL SZERVEZETNÉL)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	60	4	5	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A tantárgy elsődleges célja, hogy erősödjék a hallgatók szociális érzékenysége, szerezzenek tapasztalatokat a közvetlen segítő munka gyakorlatáról, fejlődjön kapcsolatteremtési készségük, valamint nyerjenek betekintést önkéntes munka ideje alatt a kiválasztott intézmény életébe, tapasztalják meg az önkéntes munka fontosságát, jelentőségét.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>A hallgatók, mint laikus segítőik vesznek részt jótékonyági munkában, illeszkedve az intézményben folyó tevékenységhez. E munka során közvetlen kapcsolatba kerülnek a különböző élethelyzetű kliensekkel, megtapasztalhatják önmaguk segítőkézségének hatásait, lehetőségeit, korlátait, az önkéntes munka jelentőségét, szerepét.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p>					

TK3403			SZOCIÁLIS MUNKA MÓDSZEREI - EGYÉNI		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy általános célja a hallgatók felkészítése a szakma gyakorlatára a klienseknek, mint egyéneknek nyújtott segítő tevékenység alapvető eljárásmodjainak, módszereinek megismertetésével. A hallgatók kompetenciájának fejlesztése az esetmunka módszereinek alkalmazásában.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A hallgatók megismerik az esetmunka (casework) módszertani alapelveit, a munkafolyamatban használható munkamódokat meghatározó főbb elméleti megközelítéseket, az esetmunka, mint a szociális problémák megoldásának folyamatát. Felkészülnek a sok-szemponitú felmérésen alapuló probléma meghatározásra, melyben integráltan alkalmazzák más tudományterületekről szerzett elméleti ismereteiket. A hallgatók megismerik továbbá a problémamegoldás során alkalmazható tevékenységformákat, eljárásokat, módszereket (képviselő, beszerzés, gondoskodás, tanácsadás, közvetítés - tárgyalás, közbelépés-intervenció), valamint az elméletben megismert módszereket és eljárásokat helyzetgyakorlatok segítségével kipróbálják

SZAKIRODALOM:

- Hegyesi-Talyigás (szerk.): A szociális munka elmélete és gyakorlata I., Semmelweis kiadó, Bp. 1996.
- Compton-Galaway: Problémamegoldás: a szociális munka folyamata Tancos Éva (szerk.): Szociális munka elmélete és gyakorlata II., Semmelweis kiadó, Bp. 1996.
- Whittaker, James K.: Interperszonális segítségnyújtás a szociális munkában
- Hepworth-Larsen: Bevezetés a problémamegoldó folyamatba, A sokszemponitú felmérés és az Intrapersonális és környezeti rendszerek felmérése c. tanulmányai
- Tringer László: A gyógyító beszélgetés, FER-CO Kft. Vác, 1991.
- Kozma Judit (szerk.): Kézikönyv a szociális munkásoknak, SZSZSZ, Bp. 1998
- Bárdos Kata: Alapvető eszközök a szociális munkában
- Moucchielli, R.: Célzott beszélgetés a segítő kapcsolatban, in: Ritoókné Ádám Magda (szerk.): A tanácsadás pszichológiája (szöveggyűjtemény) Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 1998.
- Turner, Francis: Az elméletek sokféleségén alapuló szemlélet a szociális munka gyakorlatában In: Tancos Éva (szerk.): A szociális munka elmélete és gyakorlata 2. kötet Semmelweis Kiadó, Budapest. 1996.
- Lüssi, Peter: A rendszerszemléletű szociális munka gyakorlati tankönyve Párbeszéd-HÍD Alapítványok, Budapest, 1997.
- Heron, J: Beavatkozási lehetőségek a segítő kapcsolatban In: Ritoókné Ádám Magda (szerk.): A

tanácsadás pszichológiája Szöveggyűjtemény Tankönyvkiadó, Budapest, 1992.

- Szabó Lajos: A szociális munka kialakulása és elméleti hátterei Szociális Munka Alapítvány Kiadványai 20. Budapest. 1999.
- Szabó Lajos: A szociális esetmunka gyakorlata Wesley János Lelkészképző Főiskola, Budapest, 2003.
- Szabó Lajos: Krízisintervenció a szociális esetmunkában. A krízisintervenció alapelvei. In: Tánczos Éva (szerk) A szociális munka elmélete és gyakorlata 2. kötet Semmelweis Kiadó, Budapest. 1996.

TK3404			SZOCIÁLIS MUNKA MÓDSZEREI - CSOPORT		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3401		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók szerezzenek alapvető ismereteket a szociális problémák megoldásának csoport szintű lehetőségeiről, és a csoportdinamika és csoportfolyamatok problémamegoldásban való felhasználási lehetőségeiről. A kurzus keretében a hallgatóknak lehetőségük nyílik az elmélet során hallott eszközök, technikák védett körülmények közötti kipróbálására, hogy ezzel váljanak képessé ezek későbbi gyakorlati alkalmazására.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A hallgatók megismerik a csoportokkal végzett szociális munka jelentőségét a szakma fejlődésének folyamata során, majd áttekintést kapnak a csoport módszerek alkalmazásának lehetséges szintereiről. Képet kapnak a szociális munkában leggyakrabban előforduló, a személyes szolgáltatások minőségének biztosításában fontos szerepet játszó csoportos munkaformákról (team, esetmegbeszélő csoport, szupervíziós csoport), illetve az azonos problémával küzdő emberek számára, a szolgáltatás részeként szervezhető segítő, támogató, fejlesztő csoportok főbb típusairól. A kurzus keretében a hallgatók szociálpszichológiai, szociológiai ismereteire, illetve a képzés korábbi szakaszában a szakmai személyiség és készségfejlesztő csoportokban tapasztalt saját élményekre építve, és ezeket bővítve foglalkozunk a csoport tervezés, szervezés, vezetés elméleti és gyakorlati vonatkozásaival.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Németh László: Szociális munka csoportokkal. In: In: Kozma Judit (szerk): Kézikönyv szociális munkásoknak Szociális Szakmai Szövetség, Budapest, 2002. • Pataki Éva: Szociális munka csoportokkal. SzocTéka. 2011 • Hegyesi G. - Kozma J. - Szilvási L. – Talyigás K.(szerk): A szociális munka elmélete és gyakorlata 4. kötet – Szociális munka csoportokkal Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, Budapest, 1999. 					

TS0202			SZOCIÁLIS MUNKA CSALÁDOKKAL		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3401		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerjék meg a családi esetszociális munka rendszerszemléletű megközelítésének lényegét, az alkalmazott módszerek – a családterápia fejlődésével összefüggő - eredetét, jellemzőit, technikáit, sajátítsák el fogalomrendszerét. A kurzuson való részvétel eredményeként tudjanak különbséget tenni a rendszerszemléletű családi szociális munka és a családterápia közt. A labor óra célja, hogy a hallgatók elmélyítsék tudásukat a családi esetszociális munka rendszerszemléletű megközelítéséről, és ismerjék meg a családterápiás technikák alkalmazási lehetőségeit a társadalmi, gazdasági folyamatok hatásától veszélyeztetett családokkal végzett szociális munkában.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A család, mint rendszer jellemzői, a lineáris és cirkuláris okság közti különbség. A családi folyamatok interakcionális, strukturális, stratégias megközelítése. Alapelvek (hipotézis, cirkularitás, neutralitás). A családi rendszerek fejlődése, életciklusok. Állandóság és változás. Transzgenerációs szemlélet (genogram, mítosz, forgatókönyv). Családstruktúra (diádok, triádok, alrendszerek, pszichológiai határok, szerepek, hierarchia). A családkonzultáció vezetésének alapelvei, folyamatának lépései, az interventív (beavatkozó) interjú vezetésének alapttechnikái, egyéb feltáró technikák.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Insoo Kim Berg: Konzultáció sokproblémás családokkal (Családterápia Olvasókönyv sorozat V.) Animula K. Budapest, 1995. • Patricia Minuchin – Jorge Colapinto – Salvador Minuchin: Krízisről krízisre – A szegény családok segítése Szociális Szakmai Gyűjtemény I. Animula K. Budapest, 2002. • Gill Gorell Barnes: Család, terápia, gondozás (Családterápia Olvasókönyv sorozat II) Animula K. Budapest, 1991. • Családterápiás olvasókönyv I. Animula K. Budapest, 1995. • Bodnár Gábor: Felderítés és terepmunka a családgondozásban. In: Berényi A. (szerk): Családgondozás és iskola. Szöveggyűjtemény. KLTE Debrecen, 1994. 					

TS0203			SZOCIÁLIS MUNKA CSALÁDOKKAL LABOR		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3401		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerjék meg a családi esetszociális munka rendszerszemléletű megközelítésének lényegét, az alkalmazott módszerek – a családterápia fejlődésével összefüggő - eredetét, jellemzőit, technikáit, sajátítsák el fogalomrendszerét. A kurzuson való részvétel eredményeként tudjanak különbséget tenni a rendszerszemléletű családi szociális munka és a családterápia közt. A labor óra célja, hogy a hallgatók elmélyítsék tudásukat a családi esetszociális munka rendszerszemléletű megközelítéséről, és ismerjék meg a családterápiás technikák alkalmazási lehetőségeit a társadalmi, gazdasági folyamatok hatásától veszélyeztetett családokkal végzett szociális munkában. A gyakorlat során a hallgatók szerezzenek konkrét tapasztalatokat a családok körében végzett segítő tevékenység hatékonyságáról, a nehézségek kezeléséről, a problémák megoldásáról, a lehetséges eszközök, erőforrások felhasználásáról.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A labor óra keretében a hallgatók megismerik a családterápiás feladatait a családi konzultáció vezetése során. Hasznos kérdések és interjútechnikák. Az alkalmazható intervenciók (újrdefiniálás, újraszervezés, paradox technikák) A családi működés rendszerszemléletű vizsgálata esetleírások, konkrét példák alapján - A család kapcsolatrendszerének vizsgálata, ecomap készítés. - Családok struktúrájának vizsgálata (diádok, triádok, koalíciók, szövetségek, pszichológiai határok, alrendszerek, szerepek, hierarchia) - Viselkedési mintázatok felismerése a transzgenerációs szemlélet alapján - genogram készítés, (mítosz, forgatókönyv)</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sherman, Robert – Fredman, Norman: Strukturális technikák a pár és családterápiában Magyar Pszichiátriai Társaság Budapest, 1989. 					

TS0204			GYAKORLAT (CSALÁDSEGÍTÉS)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3401		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	40	0	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerjék meg a családi esetmunka rendszerszemléletű megközelítésének lényegét, az alkalmazott módszerek – a családterápia fejlődésével összefüggő - eredetét, jellemzőit, technikáit, sajátítsák el fogalomrendszerét. A kurzuson való részvétel eredményeként tudjanak különbséget tenni a rendszerszemléletű családi szociális munka és a családterápia közt. A labor óra célja, hogy a hallgatók elmélyítsék tudásukat a családi esetmunka rendszerszemléletű megközelítéséről, és ismerjék meg a családterápiás technikák alkalmazási lehetőségeit a társadalmi, gazdasági folyamatok hatásától veszélyeztetett családokkal végzett szociális munkában. A gyakorlat során a hallgatók szerezzenek konkrét tapasztalatokat a családok körében végzett segítő tevékenység hatékonyságáról, a nehézségek kezeléséről, a problémák megoldásáról, a lehetséges eszközök, erőforrások felhasználásáról.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A gyakorlat során a hallgatók résztvevőivé válnak a segítségi folyamatnak, formálódik szemléletük, tapasztalást szereznek saját kompetenciáikról és ezek határaitól, lehetőséget kapnak arra, hogy az elméleti ismereteiket és gyakorlati tapasztalataikat integrálják.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p>					

TK3405			SZOCIÁLIS MUNKA MÓDSZEREI - KÖZÖSSÉGI		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3404		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A közösségi munka alapvető fogalomkészletének, a különböző elméletek kritikai értelmezések megismerése és a közösségi munkára vonatkozó saját elképzelések kialakítása.

A közösségi munka gyakorlásához szükséges készségekben a saját készség szint fejlesztése és a fejlesztési szükséglet felmérésére való készség kialakítása. Elemző és tervező készség a közösségi munkával kapcsolatban. A diákok szakmai kompetenciája erősödjön a közösségi munka vonatkozásában. Legyenek képesek teamben az igényeknek és szükségleteknek megfelelő munkaforma kiválasztására, megtervezésére és megvalósítására. Növekedjen a diákok kompetenciaérzése a segítő szerep, a közösségi eszköztár értelmezésén, tervezésén és fejlesztésén keresztül. A kurzus keretében növekedjen a diákok kompetenciaérzése a segítő szerep, a közösségi eszköztár értelmezésén, tervezésén és fejlesztésén keresztül.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Közösségek jelentősége a modern társadalomban, civil társadalom elméletek, a közösségi szociális munka vonatkozásában. A közösséggel kapcsolatos alapfogalmak és a közösségek és az erőforrások felmérése, az eszközök alkalmazásának tudatosítása. A közösségfejlesztés folyamata, sajátosságai. A közösségi szociális munka elmélete és gyakorlati módszerei. A közösségi szociális munka értelmezése, módszerei, eszközei. A közvetett közösségi szociális munka gyakorlata: adminisztráció, hálózatok és térségfejlesztés, jogszabály előkészítés, szociálpolitikai rendszer elemzése és fejlesztése. A kurzus keretében olyan helyzetgyakorlatokat végeznek a hallgatók, amelyek megfelelő mintát nyújtanak a közösségekkel való kapcsolatfelvételre, a csoporton belüli konszenzus kialakítására, a közösségi akciók előkészítésére, valamint ezen akciók kivitelezésére és értékelésére.

SZAKIRODALOM:

- Gosztonyi Géza (szerk.) (1994): Közösségi szociális munka Szociális munka elmélete és gyakorlata
- Varga A. Tamás-Vercseg Ilona (1998) Közösségfejlesztés Magyar Művelődési Intézet
- Varsányi E. (szerk.) (1999): Megfigyelés és cselekvés. Balassi Kiadó, Budapest.
- Yossi Korazim (1994) Amit a szociális munkásoknak a közösségi munkáról meg kell tanulniuk... Esély 1994/5
- Yossi Korazim (2007) Interdiszciplináris közösségfejlesztés... Esély 2007/6
- Gyakorlati útmutató közösségi munkásoknak. Budapest, 2005 májusa, Közösségfejlesztők Egyesülete, Parola-füzetek. I., II., és IV. rész

TS0205A			SZOCIÁLIS MUNKA GYERMEKVÉDELEMBEN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TK3420		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának általános célja a mai magyar gyermekvédelem intézményi struktúráinak és működési mechanizmusainak részletes bemutatása, a gyermekvédelmi tevékenység folyamatának megismerése annak érdekében, hogy a hallgatók segítséget kapjanak a gyermekvédelmi rendszer áttekintéséhez, feladatainak értelmezéséhez. Korábbi ismereteiket felhasználva képesek legyenek a gyermekvédelmi rendszer egyes munkaformáiban a szociális munkamódszerek alkalmazására. A labor foglalkozás felkészülési lehetőséget biztosít a gyermekek védelmében végzett szociális munka gyakorlati feladataihoz.

A hallgatók ismerjék meg a gyermekvédelem egyes intézményeinek (ellátási formáinak) célját, működésének alapelveit, feladatrendszerét, módszereit, szervezeti felépítését, legyenek képesek az ellátások-intézmények hatásmechanizmusainak elemzésére.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A gyermekvédelem tárgya, a gyermekvédelmi problémák kategóriái. A rászoruló gyermekek jellemzői, definíciós problémák, önkéntesség és hatósági kényszer új megközelítései.

A törvény és a végrehajtását segítő rendeletek szakmai tartalma. Vertikális és horizontális egymásra épülés elemei a gyermekvédelmi rendszerben, és az egységes dokumentációs rendszer jelentősége.

A gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás feladatai, szerepe a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítésében. Családban tartás, családból való kiemelés, vérszerinti családdal való kapcsolattartás, utógondozás dilemmái. Szociális munkamódszerek alkalmazása a gyermekvédelem önkéntes és kötelezett (védelembé vétel) klienseivel a veszélyeztetettség megelőzésében, megszüntetésében. (családgondozási, átmeneti és tartós intézményes gondozási feladatok és munkaformák). A gyermekvédelmi szakellátás formái és tartalma. A gyermek érdekeinek érvényesítése a gondozási hely és forma meghatározásában – örökbefogadás. Jelzőrendszer, elhelyezési értekezlet, esetkonferencia, egyéni elhelyezési és gondozási-nevelési terv kidolgozásának feltételei és folyamata. Interprofesszionális megjelenési formái a gyermekvédelemben. Speciális és különleges szükségletű gyermekekről való gondoskodás lehetőségei. Valamint a Család, Gyermek, Ifjúság c. folyóirat folyamatos tanulmányozása, és konkrét esetek feldolgozása alapján segítséget nyújtani a hallgatók gyakorlatra történő felkészítésében, a felmerülő szakmai dilemmák feloldásában, korábbi ismereteik hatékony felhasználásában.

SZAKIRODALOM:

- Herczog Mária: A gyermekvédelem dilemmái Pont K. Budapest, 1997.
- Herczog Mária: Gyermekvédelmi kézikönyv KJK Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Budapest, 2001.
- Révész Magda: A gyermekvédelmi törvény után In: Somorjai Ildikó (szerk): Kézikönyv a szociális munka gyakorlatához Szociális Szakmai Szövetség, Budapest, 2001.
- Domszky András: A gyermekotthonok működésének szabályairól és követelményeiről Országos Család és Gyermekvédelmi Intézet, Budapest, 1999.
- Winn, Marie: Gyerekek gyermekkor nélkül. Bp. 1990. Gondolat
- Smith, Carole, R.: Örökbefogadók és nevelőszülők. Bp. 1995. Pont Kiadó
- Korczak, Janusz: Hogyan szeressük a gyermeket. Bp. 1982. Tankönyvkiadó
- Newman, Fran: Gyermekek krízishelyzetben. Bp. 2004. Pont Kiadó
- Dettre Erzsébet: „Gyermekeink Védelmében” Kézikönyv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátásban részesülők gondozását-nevelését segítő adatlapok használatához Országos Család és Gyermekvédelmi Intézet, Budapest, 1999.

TS0206A			SZOCIÁLIS MUNKA GYERMEKVÉDELEMBEN LABOR		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TK3420		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának általános célja a mai magyar gyermekvédelem intézményi struktúráinak és működési mechanizmusainak részletes bemutatása, a gyermekvédelmi tevékenység folyamatának megismerése annak érdekében, hogy a hallgatók segítséget kapjanak a gyermekvédelmi rendszer áttekintéséhez, feladatainak értelmezéséhez. Korábbi ismereteiket felhasználva képesek legyenek a gyermekvédelmi rendszer egyes munkaformáiban a szociális munkamódszerek alkalmazására. A labor foglalkozás felkészülési lehetőséget biztosít a gyermekek védelmében végzett szociális munka gyakorlati feladataihoz. A hallgatók ismerjék meg a gyermekvédelem egyes intézményeinek (ellátási formáinak) célját, működésének alapelveit, feladatrendszerét, módszereit, szervezeti felépítését, legyenek képesek az ellátások-intézmények hatásmechanizmusainak elemzésére.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A szociális munkás lehetőségei a gyermekvédelmi rendszerben. Családgondozás, tanácsadói feladatok, döntés előkészítés, szakértő szerep, team munka vezetése, dokumentáció vezetése, tárgyalásvezetés, facilitálás, szervezési feladatok.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Család, Gyermek, Ifjúság c. folyóirat aktuális cikkei 					

TS0207A			GYAKORLAT (SZOCIÁLIS MUNKA GYERMEKVÉDELEMBEN)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TK3420		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	40	0	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A gyakorlat során a hallgatók ismerjék meg a gyermekjóléti alapellátás intézményrendszerének működését, illetve kapjanak képet a gyermekvédelmi szakellátás - általuk választott - részterületén folyó szakmai tevékenységről, fejlődjenek készségeik a hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett gyermekekkel és családjaikkal végzett szociális munka folyamatának tervezésében, kivitelezésében.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A gyakorlat lehetővé teszi a közvetlen tapasztalat szerzés a gyermekjóléti alap- és gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben dolgozó szakemberek tevékenységéről, a gyermekek érdekeinek, jogainak érvényesüléséről. Az alkalmazott beavatkozási módszerek és eljárások, a szociális munkás vagy szociális munkát végző munkaköri feladata, kompetenciája megismerése. Az alap- és szakellátást biztosító intézmények szolgáltatásai hatékonyságának, az ezt befolyásoló tényezőknek, az esetleges működési zavarok okainak, a szakmai értékek és etikai elvek érvényesülésének vizsgálata. A szakmai tevékenység dokumentációjának áttekintése. Részvétel a gyermek sorsát érintő döntéshozatal különböző fórumain. Szakmai javaslat, vélemény készítése.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p>					

TS0205B			SZOCIÁLIS MUNKA IDŐSEKKEL		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TK3425		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók elméleti felkészítése az idős emberek körében végzett gyakorlati segítő tevékenységre. Kapjanak átfogó képet az idősök körében végzett szociális munka céljáról, feladatairól, színtereiről. Ismerjék meg az idős korból fakadó speciális problémákat, szükségleteket, az idősellátásban alkalmazható szociális munkamódszereket.

A kurzus végére a hallgatók rendelkezzenek megfelelő ismeretekkel az időskorúak hazai ellátásainak kihívásairól, az ellátás területeiről és tudják azt alkalmazni az időseket ellátó terepeken.

Legyen ismeretük a szociális gondozás törvényi háttéréről, a demens időskorúak foglalkoztatásáról, mentálhigiénés megsegítésükről.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A tantárgy keretében áttekintést kapnak a hallgatók az idősök társadalmi helyzetét befolyásoló tényezőkről, folyamatokról, az időskorú emberek jellemző problémáiról (testi, lelki, szociális), ezek kialakulásának háttéréről, a megelőzés és kezelés lehetséges eszközeiről, módszereiről. Megismerhetik a személyes gondoskodást nyújtó alap és szakosított ellátások formáit, intézményrendszerét, a szociális munka módszereinek speciális gyakorlati munkaformáit, szakmai követelményeit, különös tekintettel az interprofesszionális együttműködést preferáló munkaformák, illetve a modellkísérletek bemutatására, valamint az ellátottak jog és érdekvédelmét biztosító munkamódok megismertetésére.

SZAKIRODALOM:

- Ombudsmani jelentések az időskorúakat ápoló-gondozó otthonokról Esély, 1999/6.
- Bajzáthné Komár Mária: Házi orvosi szolgálat és területi gondozás Háló, 1997. december
- Gichi Gellért: A falu és tanyagondnoki szolgálatok Szociális Menedzser 2004/6.
- Széman Zsuzsa: A társadalmi öregedés következményei az idősgondozásban In: Kötet az idősekről, Esély füzetek Esély, Budapest, 1995.
- Széman Zsuzsa: Szükségletek, innováció és normák az idősgondozásban Esély 1997/4. szám
- Urbanekné László Judit: Alternatívák az idősgondozásban In: Kötet az idősekről, Esély füzetek Esély, Budapest, 1995.
- Sáhó Erzsébet – Lukács B. Zsuzsanna: Időskorúak Szociális Segítő Sorozat Budapest, 1994.
- Péntek Beáta: Házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás Szociális Menedzser 2004/6.
- Habcsek László- Pákozdi Ildikó: Az öregedő társadalom szociális kihívásai Esély: 2004/3.

TS0206B			SZOCIÁLIS MUNKA IDŐSEKKEL LABOR		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TK3425		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A labor óra keretében az elméleti előadás során megismert módszerek, technikák gyakorlati kipróbálására nyílik lehetőség, amelynek segítségével a hallgatók képessé válnak azokat a későbbi gyakorlati munkájuk során is alkalmazni.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Az elméleti előadások anyagainak és a gyakorlat tapasztalatainak szemináriumi feldolgozása,</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p>					

TS0207B			GYAKORLAT (SZOCIÁLIS MUNKA IDŐSEKKEL)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TK3425		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	40	0	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A gyakorlat keretében közvetlen tapasztalatot szereznek az idős ellátás gyakorlati magvalósulásáról és így integrálódnak az elméleti ismeretek. A gyakorlat során képesek legyenek a hallgatók a labor órán megismert technikák, módszerek alkalmazására, az időskori speciális szükségletek felismerésére és az azokhoz való helyes viszonyulásra, megfelelő problémakezelésre.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Idősellátó rendszer egyik intézményének munkájába történő bekapcsolódás. A gyakorlat során a hallgatók részt vesznek az adott idősgondozást végző intézményben folyó közvetlen segítő tevékenység tervezésében, végrehajtásában és értékelésében. Tapasztalatot szerezhetnek a segítő kapcsolatok dinamikájáról. Felelősséget viselhetnek részfeladatok ellátásáért.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p>					

TS0205C			SZOCIÁLIS MUNKA FOGYATÉKOSOKKAL		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TS0701		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

- A fogyatékos ember és személyi környezete kísérése, feladatainak és lehetőségeinek megismerése
- Esettanulmányokon keresztül a hozzáállás formálása, a tennivalók elsajátítása

A hallgatók ismereteikkel és ötleteikkel gazdagítani tudják a fogyatékos emberek életét, legyenek képesek kompenzálni a fogyatékoságokból eredő hátrányokat

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Fogyatékosággal élő felnőttek életlehetőségeinek összehasonlítása. Emberi sorsok az összefüggő gyakorlat szemszögéből.

A fogyatékoság típusai az elfogadás tükrében. (Gyermekkor és felnőttkor, fokozatok és típusok. Az elfogadás stádiumainak átisméltése).

Az elfogadás 5. fázisa. A szociális munka tartalma, kompetenciája.

Enyhén értelmi fogyatékos felnőttek. Esettanulmányok elemzése.

A fogyatékoság és a felnőtt életmód ellentmondásai.

Középsúlyos értelmi fogyatékos felnőttek életmódja. Esettanulmányok elemzése.

Értelmi fogyatékos felnőttek kísérése.

Súlyos értelmi fogyatékos felnőttek életmódja, fejlesztési lehetőségei.

Kitekintés: A fogyatékos felnőttek ellátása külföldön. A hasonlóságok és a különbségek megfogalmazása adott szempontok alapján.

Érzékszervi fogyatékos felnőttek élete, lehetőségei. Vakok és gyengénlátók felnőttkorban. Esettanulmányok elemzése.

Siketek és nagyothallók felnőttkorban. Esettanulmányok elemzése.

A mozgásfogyatékos felnőttek. Esettanulmányok elemzése.

Az integratív valláspedagógia: a diakónus lehetőségei a fogyatékos felnőtteknél. Értelmi fogyatékos felnőttek hitoktatási lehetőségei.

A fogyatékkal élők, és a szerelem joga.

A családok kíséréseinek lehetőségei az elfogadás különböző fázisaiban.

Szülők és szakemberek együttműködése, szülők egészségvédelme.

Szülőcsoportok lehetőségei. A szervezés módja, tartalma, színhelye.

SZAKIRODALOM:

- Buday Kornélia (2003): A fogyatékos Isten – avagy az integratív valláspedagógia alapelvei. Gyógypedagógiai Szemle, XXXI. 3. 210-219. o.
- Fazekasné Fenyvesi Margit (2006): Volt egyszer egy osztály. Magyar Református Nevelés V.évf. 1. 4-9.
- Fejes András (1997): Nyíltan vagy zárkózottan? (Válogatott rehabilitációs lélektani tanulmányok.) SZMA, Budapest.
- Hatos Gyula (2000): Értelmileg akadályozott felnőttek pedagógiai kísérése. ELTE BG Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolai Kar, Budapest.
- Hatos Gyula (szerk.) (1995): Értelmileg súlyosan akadályozott emberek gyógypedagógiai foglalkoztatása. BGGYTF, Budapest.
- Hatos Gyula (1987): Az imbecillisek pedagógiája. Nevelés felnőttkorban fejezet 261-277. TK, Budapest.
- Sára Mónika (2007): Állapotfelmérés óvodáskorú értelmileg akadályozott gyermeket nevelő családok életéről. Gyógypedagógiai Szemle, XXXV. 2. 91-103. o.
- Stummer Mara (2003): Szülők és szakemberek együttműködésének egy kiemelt területe: A szülők egészségvédelme (in. szerk. Márkus Eszter: IME. Kézenfogva Alapítvány, Budapest. 103-127. o.
- Szabó Mária (2003): Értelmileg akadályozottak iskolájában végzett fiatalok felmérése. Gyógypedagógiai Szemle, XXXI. 2. 143-150. o.
- Szentésiné Tóth Edit: A szülői szerep többoldalú megsegítése. Gyógypedagógiai szemle, XXVII. 4. 267-283.

TS0206C			SZOCIÁLIS MUNKA FOGYATÉKOSOKKAL LABOR		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TS0701		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A fogyatékos ember és személyi környezete kísérése, feladatainak és lehetőségeinek megismerése • Esettanulmányokon keresztül a hozzáállás formálása, a tennivalók elsajátítása <p>A hallgatók ismereteikkel és ötleteikkel gazdagítani tudják a fogyatékos emberek életét, legyenek képesek kompenzálni a fogyatékoságokból eredő hátrányokat</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>A labor óra keretében a hallgatóknak lehetőségük nyílik az előadáson hallott módszerek, technikák védett körülmények közötti kipróbálására, míg a gyakorlat keretében megismerhetik a jelenleg működő ellátórendszer felépítését, mindennapi működését.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p>					

TS0207C			GYAKORLAT (SZOCIÁLIS MUNKA FOGYATÉKOSOKKAL)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TS0701		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	40	0	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A fogyatékos ember és személyi környezete kísérése, feladatainak és lehetőségeinek megismerése • Esettanulmányokon keresztül a hozzáállás formálása, a tennivalók elsajátítása <p>A hallgatók ismereteikkel és ötleteikkel gazdagítani tudják a fogyatékos emberek életét, legyenek képesek kompenzálni a fogyatékoságokból eredő hátrányokat</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>Fogyatékos ellátórendszer egyik intézményének munkájába történő bekapcsolódás. A gyakorlat során a hallgatók részt vesznek az adott fogyatékosokat ellátó intézményben folyó közvetett és közvetlen segítő tevékenység tervezésében, végrehajtásában és értékelésében. Tapasztalatot szerezhetnek a segítő kapcsolatok dinamikájáról. Felelősséget viselhetnek részfeladatok ellátásáért.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p>					

TS0208A			SZOCIÁLIS MUNKA ÁLLÁSKERESŐKKEL		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TK3416		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa: Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Értékelés módja: Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
5	30	2	3		
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A kurzus célja, hogy a hallgatók ismereteket szerezzenek a munkanélküliségről, rendszerezék azokat és megismerjenek olyan módszereket, amelyek a munkanélküliség által veszélyeztetett egyének és csoportok körében végzett szociális munkát jellemzik.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: 1. A munkanélküliség a közgazdaságtan, a szociológia és a szociálpolitika szemszögéből. A munkanélküliség kialakulása, jellemzői, típusai (strukturális, frikciós és ciklikus) 2. Magyarországi munkaerő-piaci helyzetkép, intézményrendszer, jogszabályok 3. Szociális ellátórendszer, munkaügyi szervezetek, önkormányzatok valamint ezek kapcsolata A különböző szervezetekben dolgozók sajátosságai, az együttműködés lehetőségei 4. A munkanélküliség hatása az egyén életminőségére 5. A problémafeltárás módszerei munkanélküli személyekkel 6. A szociális munkás lehetőségei A kurzus végére a hallgatók rendelkezzenek megfelelő ismeretekkel a munkanélküliségről és az általa veszélyeztetett csoportokról.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bagó József: A hazai foglalkoztatáspolitikát közelítése az európai normákhoz ESÉLY 2000/3. • Albert Levente-Gyulavári Tamás: Mit tesz az EU a nők és a férfiak közötti esélyegyenlőségért?-I. ESÉLY 2001/2. • Diósi Pál: A fiatalok helyzetéről, problémáiról ESÉLY 2000/2. • Komáromi Norbert: A megváltozott munkaképességű és fogyatékos munkavállalók munkaerő-piaci integrációja ESÉLY 2003/5. • Kemény István-Janky Béla: A cigányok foglalkoztatottságáról és jövedelmi viszonyairól ESÉLY 2003/6. • Kapocs http://www.szmi.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=489&Itemid=48 • Háló: http://szochalo.hu • Rácz Andrea: Családi élet és munkavállalás kérdései In.: Kapocs 2007. április • Csoba J.: A tartós munkanélküliség hatása a családok... In.: Esély 1994/6 • Bánfalvy Cs.(1989): A munkanélküliség Budapest, Magvető • Bánfalvy Cs.. (2003): A munkanélküliség szociálpszichológiájáról 					

TS0209A			SZOCIÁLIS MUNKA ÁLLÁSKERESŐKKEL LABOR		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TK3416		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A kurzus célja, hogy a hallgatók ismereteket szerezzenek a munkanélküliségről, rendszerezék azokat és megismerjenek olyan módszereket, amelyek a munkanélküliség által veszélyeztetett egyének és csoportok körében végzett szociális munkát jellemzik.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A labor óra keretében az elméleti előadás során megismert módszerek, technikák gyakorlati kipróbálására nyílik lehetőség, amelynek segítségével a hallgatók képessé válnak azokat a későbbi gyakorlati munkájuk során is alkalmazni.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esély című folyóirat: http://www.esely.org/index.php?action=kiadvany 					

TS0210A			GYAKORLAT (SZOCIÁLIS MUNKA ÁLLÁSKERESŐKKEL)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TK3416		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	40	0	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A kurzus célja, hogy a hallgatók ismereteket szerezzenek a munkanélküliségről, rendszerezék azokat és megismerjenek olyan módszereket, amelyek a munkanélküliség által veszélyeztetett egyének és csoportok körében végzett szociális munkát jellemzik.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A gyakorlat keretében közvetlen tapasztalatot szereznek az elméletben tanultak gyakorlati megvalósulásáról és így integrálódnak az elméleti ismeretek.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p>					

TS0208B			SZOCIÁLIS MUNKA SZENVEDÉLY ÉS PSZICHIÁTRIAI BETEGEKKEL		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TK3419		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa: Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Értékelés módja: Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
5	30	2	3		

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Egyrészt a hallgatók ismerjék meg a szenvedélybetegek körében végzett szociális munka jogszabályi vonatkozásait, az ellátás színtereit, a szenvedélybetegekkel folyó szociális munka szemléleti támpontjait, módszereit. Váljanak képessé a szenvedélybetegség felismerésére, a kompetencia határok megtartására és az adekvát segítői magatartás kialakítására.

Másrészt a hallgatók ismerjék meg:

- a pszichiátriai betegségek okait, jellemzőit, társadalmi és szociális helyzetét,
- a pszichiátriai betegségek kialakulásához vezető és fennmaradásukat elősegítő kockázati faktorokat
- a pszichiátriai betegségek típusait, következményeit

a pszichiátriai betegek ellátását, terápiás megközelítéseket, beavatkozási lehetőségeket. Célja a betegségből adódó károsodás, pszicho-szociális fogyatékoság okozta hátrányok leküzdése annak érdekében, hogy a pszichiátriai betegek a számukra lehetséges legteljesebb mértékben részt vehessenek a közösség életében.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A félév során a hallgatók megismerik a krónikus pszichiátriai és szenvedélybetegek felépülési lehetőségeit, az addiktológiai szociális munka kibontakozásának folyamatát, a dependencia kialakulásának pszichodinamikai folyamatát, a megelőzés, ártalomcsökkentés lehetőségeit. Továbbá betekintést nyernek a nemzeti drogstratégiába, valamint áttekintést kapnak a kezelés lehetőségeiről, megismerhetik a terápiás közösségek működését, az ellátás egyéb színtereit, a szociális munka speciális aspektusait.

SZAKIRODALOM:

- Szociális Menedzser 2004/2005. tematikus száma Fókuszban: A szenvedélybetegek ellátása
- 26/2003. (V.16.) ESZCSM-GYISM együttes rendelete a kábítószer-függőséget gyógyító kezelés, kábítószer-használatot kezelő más ellátás vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatás szabályairól
- 96/2000.(XII.11.) OGY határozat: Nemzeti Stratégia a kábítószer-probléma visszaszorítására
- Ethan A. Nadelmann: Józan drogpolitika (Esély 1998/3.)
- Elekes Zsuzsanna – Paksi Borbála: Adalékok a hazai drogprobléma jellegének elemzéséhez (Esély, 1993/6.)
- Peter Anderson: Alkoholproblémák és kezelésük (Literatúra Medica K., Bp. 1993.)

- Alison Burr: Alkoholista családban (Medicina K., Bp. 1987.)
- Csuhay Klára: Pszichopatológia Mentálhigiénés programfüzetek 1998. Bp.
- Simon Ildikó: Szociális munka a pszichiátrián in.: Kézikönyv a szociális munka gyakorlatában Szociális Szakmai Szövetség, Budapest.1996.
- A pszichiátriai magyar tankönyve. Szerk. Füredi János. Medicina Könyvkiadó, Budapest., 1998.
- Bakonyi, P. (1984): Téboly, terápia, stigma Budapest Szépirodalmi Könyvkiadó
- Benedek, I. (1957): Aranyketrec. Egy elmeosztály élete Budapest, Medicina 1968
- Bugarszki Zsolt (2003) Pszichiátriai betegekkel végzett szociális munka új lehet_ségei Esély 2003/1
- Bujdosó Zoltán (1998) A pszichiátria imázsának kialakításához In.: Psychiatria Hungarica 1998 (13) 6: 727-731
- Magyar Pszichiátriai Társaság Bulyáki Tünde, Bugarszki Zsolt dr. Szabó Lajos (2001) Gondolatok a pszichiátriai betegeknek nyújtott szociális szolgáltatások jövőjéről Háló 2001 december
- Enright, J. B. (1970): Synanon - kihívás a középosztály mentális egészségre vonatkozó nézetei ellen In: Mentálhigiénia (szerk. Gerevich József) angol eredeti (1970)
- Feldmár András (1997) Tudatállapotok szivárványa Gigant Bt.

TS0209B			SZOCIÁLIS MUNKA SZENVEDÉLY ÉS PSZICHIÁTRIAI BETEGEKKEL LABOR		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TK3419		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Egyrészt a hallgatók ismerjék meg a szenvedélybetegek körében végzett szociális munka jogszabályi vonatkozásait, az ellátás színtereit, a szenvedélybetegekkel folyó szociális munka szemléleti támpontjait, módszereit. Váljanak képessé a szenvedélybetegség felismerésére, a kompetencia határok megtartására és az adekvát segítői magatartás kialakítására.</p> <p>Másrészt a hallgatók ismerjék meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a pszichiátriai betegségek okait, jellemzőit, társadalmi és szociális helyzetét, • a pszichiátriai betegségek kialakulásához vezető és fennmaradásukat elősegítő kockázati faktorokat • a pszichiátriai betegségek típusait, következményeit <p>a pszichiátriai betegek ellátását, terápiás megközelítéseket, beavatkozási lehetőségeket. Célja a betegségből adódó károsodás, pszicho-szociális fogyatékoság okozta hátrányok leküzdése annak érdekében, hogy a pszichiátriai betegek a számukra lehetséges legteljesebb mértékben részt vehessenek a közösség életében.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Az elméleti előadásokon elhangzottak és a gyakorlati tapasztalatok szemináriumi keretek közötti feldolgozása.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 					

TS0210B			GYAKORLAT (SZOCIÁLIS MUNKASZENVEDÉLY ÉS PSZICHIÁTRIAI BETEGEKKEL)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TK3419		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	40	0	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Egyrészt a hallgatók ismerjék meg a szenvedélybetegek körében végzett szociális munka jogszabályi vonatkozásait, az ellátás színtereit, a szenvedélybetegekkel folyó szociális munka szemléleti támpontjait, módszereit. Váljanak képessé a szenvedélybetegség felismerésére, a kompetencia határok megtartására és az adekvát segítői magatartás kialakítására.</p> <p>Másrészt a hallgatók ismerjék meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a pszichiátriai betegségek okait, jellemzőit, társadalmi és szociális helyzetét, • a pszichiátriai betegségek kialakulásához vezető és fennmaradásukat elősegítő kockázati faktorokat • a pszichiátriai betegségek típusait, következményeit <p>a pszichiátriai betegek ellátását, terápiás megközelítéseket, beavatkozási lehetőségeket. Célja a betegségből adódó károsodás, pszicho-szociális fogyatékoság okozta hátrányok leküzdése annak érdekében, hogy a pszichiátriai betegek a számukra lehetséges legteljesebb mértékben részt vehessenek a közösség életében.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A pszichiátriai vagy szenvedélybeteget ellátó rendszer egyik intézményének munkájába történő bekapcsolódás.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p>					

TS0208C			SZOCIÁLIS MUNKA HAJLÉKTALANOKKAL		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TK3419		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerjék meg a hajléktalanság és lakhatás társadalmi és egyéni dimenzióit, az e problémakörben nyújtható segítő kínálatokat és szociális munka módszereket, technikákat. Ezek révén a félév végére váljanak képessé e speciális tevékenységi körben végzendő segítő tevékenységre.

A labor óra célja, hogy a hallgatók legyenek képesek az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására, valamint váljanak képessé a hajléktalannal végzett segítő tevékenység során felmerülő egyes technikáinak alkalmazására, speciális helyzetek megoldására. Ezen túlmenően a gyakorlati helyen szerzett tapasztalatok feldolgozása révén integrálni az elméletben tanultakat a gyakorlati tapasztalatokkal.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A lakhatás és hajléktalan ellátás története Magyarországon, a lakhatás és lakáspolitikai főbb változásai a rendszerváltás után. A hajléktalanság fogalmának meghatározása, okai Magyarországon, –depriváció. Hajléktalan ellátó intézményrendszer felépítése és működése. Módszerek a hajléktalanellátásban: utcai szociális munka, kapcsolathálózati szociális munka. Hajléktalanná válás megelőzése, a társadalmi reintegráció lehetőségei.

SZAKIRODALOM:

- Oross Jolán: A hajléktalanság kezelése Mo-on, In: Kézikönyv a szociális munka gyakorlatához, 2001.
- Oross Jolán: "A szabadság rád fagy". Hajléktalan emberek egészsége, hajléktalan emberek halála. In: Esély, 1995/95:81-98.
- Oross Jolán – Kocsis B. Mihály: A hajléktalan ellátás intézményrendszere és a szállásokat igénybevevő hajléktalan emberek az [19]90-es évek Magyarországon. In: Esély 1994:48-57.
- Radoszav Miklós: Gondolatok az utcai gondozásról. Határintézményi helyzetek a gyermekvédelem és a hajléktalanság területén. In: Család, Gyermek, Ifjúság, 4/1997:12-16.
- Komáromi Éva: A hajléktalanság mentálhigiénéje. Szenvédélybetegségek I.évf.5.
- Breitner Péter: A hajléktalanná válás lépcsőfokai. Esély 1999. 1. szám. Esély 2000.1. szám.
- Albert Fruzsina – Dávid Bea: Ha elszakad a háló... A hajléktalanság kapcsolathálózati megközelítésben. Új Mandátum, 2001.
- Lakner Zoltán: Versengő célok, versengő elvek. Lakáspolitikai és politikai motivációk. Esély 2003
- Gaál János: Hajléktalanok visszavezetése a társadalomba, Esély 2004/1
- König Éva: Adósságkezelés: sikerek és kudarcok Esély 2006/1
- Hegedűs József: Lakáspolitikai és lakáspolitikai - a közpolitika korlátai, Esély 2006/5.
- Udvari Kerstin: Kapcsolathálózati szociális munka (kézirat)

TS0209C			SZOCIÁLIS MUNKA HAJLÉKTALANOKKAL LABOR		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TK3419		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerjék meg a hajléktalanság és lakhatás társadalmi és egyéni dimenzióit, az e problémakörben nyújtható segítő kínálatokat és szociális munka módszereket, technikákat. Ezek révén a félév végére váljanak képessé e speciális tevékenységi körben végzendő segítő tevékenységre. A labor óra célja, hogy a hallgatók legyenek képesek az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására, valamint váljanak képessé a hajléktalannal végzett segítő tevékenység során felmerülő egyes technikáinak alkalmazására, speciális helyzetek megoldására. Ezen túlmenően a gyakorlati helyen szerzett tapasztalatok feldolgozása révén integrálni az elméletben tanultakat a gyakorlati tapasztalatokkal.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A labor óra keretében életutak elemzése – a csoda elem, kapcsolatfelvétel az utcán, konfliktusok az intézményben, kapcsolathálózat elemzés és a gyakorlaton szerzett tapasztalatok feldolgozása történik.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p>					

TS0210C			GYAKORLAT (SZOCIÁLIS MUNKA HAJLÉKTALANOKKAL)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3403 és TK3404 és TK3419		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	40	0	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerjék meg a hajléktalanság és lakhatás társadalmi és egyéni dimenzióit, az e problémakörben nyújtható segítő kínálatokat és szociális munka módszereket, technikákat. Ezek révén a félév végére váljanak képessé e speciális tevékenységi körben végzendő segítő tevékenységre. A labor óra célja, hogy a hallgatók legyenek képesek az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására, valamint váljanak képessé a hajléktalannal végzett segítő tevékenység során felmerülő egyes technikáinak alkalmazására, speciális helyzetek megoldására. Ezen túlmenően a gyakorlati helyen szerzett tapasztalatok feldolgozása révén integrálni az elméletben tanultakat a gyakorlati tapasztalatokkal.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A gyakorlat során megismerik a hallgatók a hajléktalanellátó rendszer működési sajátosságait, lehetőségük nyílik az elméleti órákon tanultak alkalmazására a mindennapi szakmai gyakorlatban.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p>					

TK3406			EMPOWERMENT, SZOCIÁLIS TÉRBEN VÉGZETT MUNKA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3405		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy keretében ismerjék meg a hallgatók a modern szociális munka elméleti és módszertani dilemmáit. Ezen belül szerezzenek mélyebb ismerteket a képessé tevés (empowerment) és a szociális térben végzett munka elméleti háttéréről és gyakorlati megvalósulásáról, módszereiről. A kurzus keretében váljanak képessé az empowerment és a szociális térben végzett munka gyakorlati megvalósulását szolgáló technikák és módszerek alkalmazására.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A szociális munka évszázada – elméleti és módszertani megközelítésben A modern társadalom főbb jellemzői (individualizmus, pluralizmus) Az empowerment elméleti hátterei Empowerment az egyén oldaláról Közösség és hatalom A szociális térben végzett munka elmélete Szociális térben végzett munka az individuum szintjén Szociális térben végzett munka a hálózatok szintjén Szociális térben végzett munka az intézmények szintjén Szociális térben végzett munka a szociális struktúrák szintjén Életrajzi interjúk feldolgozása, források elemzése és feltárása, kompetenciák gyűjtése, kapcsolatok kiépítése, feltérképezése, városrész kutatás.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Órai előadás anyagok • Udvari Kerstin: A szociális munka módszereinek dilemmái (kézirat) • Udvari Kerstin: Empowerment (kézirat 2009.) • Udvari Kerstin: Szociális térben végzett munka (kézirat 2009.) • Lakatos Kinga: A képessé tétel (empowerment) lehetőségei a civil társadalomban 					

TK3407			NON-PROFIT SZERVEZETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
7	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerjék meg a nonprofit szervezetek, ill. menedzsment alapfogalmait, összefüggéseit és meghatározó módszereit; igazodjanak el a szervezetek működésében; legyenek képesek megtervezni és működtetni azt a szervezetet, melyben dolgoznak. Legyenek képesek projektek tervezésére, megvalósítására, valamint az elkészített projekt kiértékelésére. A kurzus végére a hallgatók tudjanak eligazodni a vezetési elméletek között, valamint erősödjön önmotiváló képességük.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A managementtudomány fejlődése; meghatározó problémakörei. Alapfogalmak. A menedzser és munkája: a management; a négy alaptevékenység (tervezés, szervezés, irányítás, vezetés); a menedzser szerepei; szerepfeszültség, szerepkonfliktus; menedzseri készségek. Időgazdálkodás. A menedzser és a stressz. Tervezés, tervezési szintek. Problémamegoldás, döntés. Irányítás, szabályozási kör. Munkakörtervezés és munkaszervezés. Motiváció a munkahelyen. Motivációs elméletek, ösztönzés. Teljesítmény-management. Emberi erőforrásmanagement: a munkatársak kiválasztása karriertervezés; képzés; TMR. Vezetési elméletek, vezetői magatartás. Szervezet. Szervezeti kultúra. Konfliktusmanagement. Változásmanagement. Non-profit szervezetek jogi szabályozása.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klein, Sándor: Vezetés és szervezetpszichológia (SHL könyvek, Bp. 2001) • Nemeskéri, Gy. – Fruttus, I. L.: Az emberi erőforrás fejlesztésének módszertana (Ergofit Kft. – Budapest, 2001.) • Fruttus I. L.: Lelkigondozás és team-munka (Embertárs, 2003/1-2) • A Szociális menedzser című folyóirat célszámai • Vezetésmódszertan Menedzsment-tréning- Gertrud Neges- Richard Neges-Perfekt Buda-pest 1998. • Szervezeti formák és vezetés- Dobák Miklós- KJK 1998. 					

TS0211			SZOCIÁLIS MUNKA ÚJ KIHÍVÁSAI		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
7	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerjék meg a nemzetközi szociális munka jelenlegi helyzetét és aktuális dilemmáit, ezen belül a jelenleg megjelenő elméleteket.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A szociális munka évszázada 2. A szociális munka szükségletelmélete 3. Öko-szociális munka 4. Hétköznapi-orientált szociális munka 5. Rendszerszemlélet és szociális munka 6. Kapcsolathálózati szociális munka 7. Szociális térben végzett munka 8. Szociális munka, mint emberjogi szakma</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Thiersch: Életvilág irányultságú szociális munka (in: Varsányi szerk: Megfigyelés és cselekvés, Balassi kiadó 1999., 88-108.old) ▪ Richard Münchmeier: A szociálpedagógia a jövőjét keresi (in: Kozma szerk: Szociálpedagógia, Osiris 2000., 314-324.old) ▪ Michael Winkler: A modern társadalom és a szociálpedagógia (in: Kozma szerk: Szociálpedagógia, Osiris 2000., 335-356.old) ▪ Udvari Kerstin: Kapcsolathálózati megközelítés a szociális munkában Esély 2011/5. ▪ Udvari Kerstin tanulmányok kézirat gyanánt 					

TS0212			ESETFELDOLGOZÓ SZEMINÁRIUM		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TS0214 TS0215		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
7	60	4	4	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy keretében a hallgatók kapjanak segítséget elméleti ismereteik és gyakorlati tapasztalataik integrálásában, erősödjön kompetenciájuk, fejlődjön kreativitásuk a szociális munka eszköztárának felhasználásában, a szociális problémák megoldásában.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A hallgatók a szociális munka különböző szakterületeihez kapcsolódó modell illetve saját tapasztalaton alapuló eseteket dolgoznak fel a probléma alapú tanulás módszere alapján. Ennek során lehetőséget kapnak a különböző tudományterületekről szerzett ismereteik felhasználására, az önálló problémamegoldó gondolkodásuk fejlesztésére, a közös gondolkodás révén az együttműködés pozitív hatásának megtapasztalására. A hallgatók megtapasztalhatják az esetdokumentáció pontos vezetésének jelentőségét, bővíthetik ismereteiket az esethez kapcsolódó információk rendszerezésének technikáiról, az esetismertetés és esettanulmány készítéséről.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Csoba Judit – Prókai Orsolya: Esetkönyv – Példatár a szociális munka egyéni esetkezelési gyakorlatához. Debrecen, 2011. 					

TS0213			INTÉZMÉNYLÁTOGATÁS		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TS0201A vagy TS0201B vagy TS0201C		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	60	4	4	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az intézménylátogatások készítsék elő ill. segítsék a szociálpolitika és a szociális munka tanulását, mutassák meg a terepeket, melyeken a hallgatók később gyakorlataikat végezhetik. Kapjanak képet a hallgatók a szociálpolitika azon intézményrendszeréről, melyben a szociális munkások a hivatásukat megélhetik. Segítsék a látogatások a hallgatókat saját hivatásuk megtalálásához Továbbá a hallgatók ismerjék meg a szociálpolitika megvalósulási területeit állami, önkormányzati, magán és egyházi intézményekben. Szerezzenek tapasztalatot a szociális munka sokféleségéről és összetettségéről. Ismerkedjenek meg a Magyar Református Egyház szociális intézményeivel. Kapjanak kedvet az intézményekbe való önkéntes visszalátogatásra, az azokban való szolgálatra, lássák meg a segítő életforma szépségeit és nehézségeit. A tárgy segítse a hallgatók közösséggé szerveződését.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A fent említett céllal működő intézmények látogatásának rövid előkészítése. Az intézmények meglátogatása, céljaik, működésük, munkaszervezésük, specifikumaik tanulmányozása. A tapasztalatok megbeszélése, egybevetése, rögzítése.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ▪ 					

TS0214			ÖSSZEFÜGGŐ SZAKMAI GYAKORLAT I. (ALAPELLÁTÁS)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK6300 és TK3400 és TK3411 és TS0219 és TS0204 és TS0213 és (TS0207A vagy TS0207B vagy TS0207C) és (TS0210A vagy TS0210B vagy TS0210C)		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
6	225	0	15	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A gyakorlat célja olyan szakmai tudás közvetítése, amely elméleti és gyakorlati szinten ad ismereteket a szociális munka végzéséhez. A hallgatók ismerjék meg a kliensekkel végzett munka folyamatának tervezését, értékelését. Gyakorolják elméleti ismereteik felhasználását az információk elemzésében, a problémák szakmai szempontból való meghatározásában. Cél továbbá, hogy elősegítse az elméleti tudás, a gyakorlati készségek és szakmai attitűd integrációját. A hallgatók a gyakorlat oldaláról közelítve szereznek ismereteket és tapasztalatot a szociális munka lényegéről. Tevékenységükben a szociális munka gyakorlatának alapelveit, értékeit és különböző elméleteken alapuló módszereit alkalmazzák.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A gyakorlat során a hallgatók részt vesznek az adott intézményben folyó közvetett és közvetlen segítő tevékenység tervezésében, végrehajtásában és értékelésében. Tapasztalatot szerezhetnek a segítő kapcsolatok dinamikájáról. Felelősséget viselhetnek részfeladatok (kliensképviselet, információadás, ügyeleti munka, stb.) ellátásáért.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ▪ 					

TS0215			ÖSSZEFÜGGŐ SZAKMAI GYAKORLAT II. (SZAKELLÁTÁS)		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK6300 és TK3400 és TK3411 és TS0219 és TS0204 és TS0213 és (TS0207A vagy TS0207B vagy TS0207C) és (TS0210A vagy TS0210B vagy TS0210C)		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
6	225	0	15	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A gyakorlat célja olyan szakmai tudás közvetítése, amely elméleti és gyakorlati szinten ad ismereteket a szociális munka végzéséhez. A hallgatók ismerjék meg a kliensekkel végzett munka folyamatának tervezését, értékelését. Gyakorolják elméleti ismereteik felhasználását az információk elemzésében, a problémák szakmai szempontból való meghatározásában. Cél továbbá, hogy elősegítse az elméleti tudás, a gyakorlati készségek és szakmai attitűd integrációját. A hallgatók a gyakorlat oldaláról közelítve szereznek ismereteket és tapasztalatot a szociális munka lényegéről. Tevékenységükben a szociális munka gyakorlatának alapelveit, értékeit és különböző elméleteken alapuló módszereit alkalmazzák.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A gyakorlat során a hallgatók részt vesznek az adott intézményben folyó közvetett és közvetlen segítő tevékenység tervezésében, végrehajtásában és értékelésében. Tapasztalatot szerezhhetnek a segítő kapcsolatok dinamikájáról. Felelősséget viselhetnek részfeladatok (kliensképviselés, információadás, ügyeleti munka, stb.) ellátásáért.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ▪ 					

TS0216			GYAKORLATKÍSÉRÉS		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK6300 és TK3400 és TK3411 és TS0219 és TS0204 és TS0213 és (TS0207A vagy TS0207B vagy TS0207C) és (TS0210A vagy TS0210B vagy TS0210C)		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa: Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Értékelés módja: Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
6	30	2	0		
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók szerezzenek tapasztalatokat, személyes élményeket, megoldási stratégiát a szakmai személyiség illetékességi körébe tartozó elakadások feldolgozásához; erősödjenek szakmai készségeik, formálódjon önismeretük.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Szupervíziós megközelítések, történeti aspektusok. A szupervízió módszertani kérdései; formái: egyéni-, csoport-, team és peer-szupervízió. Szupervíziós esetek (egyéni) megajánlása a csoport számára; esetkiválasztás. Szupervíziós feldolgozás: esetismertetés, tisztázó kérdések; az esethez kérdése; reflektív kérdések, válaszok; hipotézisek megfogalmazása (felismerés, belátás); akciótervezés. Esetlezárás, a tanulságok személyes megfogalmazása. Újabb esetfeldolgozás(ok)</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ▪ 					

TS0217			GYAKORLATZÁRÓ TRÉNING		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK6300 és TK3400 és TK3411 és TS0219 és TS0204 és TS0213 és (TS0207A vagy TS0207B vagy TS0207C) és (TS0210A vagy TS0210B vagy TS0210C)		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
6	30	2	0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók a gyakorlat során felmerült elakadásaikat dolgozzák fel. A menetet a csoportdinamikai folyamatok szabják meg. Módszerspecifikus eszközökkel a hallgatók megvizsgálhatják a gyakorlatuk során fellépett nehézségek emocionális történéseit, valamint kapcsolatkezelési technikáit. A csoport tagjaitól visszajelzést kaphatnak munkamódszereik hatékonyságáról. A tréning végére világos képet kapnak a terepen végzett munka fókuszáról, illetve a sikerek és kudarcok kiváltó okairól. A kurzus végére pontosabbá válik a hallgatók önértékelése, magabiztosabb, sikeresebb lesz munkájuk.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A hallgatók záró gyakorlat tapasztalatait feldolgozó tréning. Az előző tréningeken elsajátított készségek, kompetenciák megerősítése.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ▪ 					

TK3408			SZAKMAI KÉSZSÉG- ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TRÉNING I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

I. Fejlődjön a hallgatók kommunikációs készsége, bővüljön önismeretük, fejlődjön társismeretük, ezáltal alapozódjon meg készségük a személyiség munkaeszközként való használatában.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Az önismeret alapja, önmagunk és mások megismerése

Kommunikáció fejlesztésének területei:

A saját kommunikáció fő jellegzetességeinek tudatosítása, a különböző kommunikációs stratégiák előnyei és hátrányai.

A közvetlen emberi kommunikáció jellemzői, a verbális és nonverbális kommunikáció megfigyelése és megértése, kongruens és inkongruens közlés, a szituáció és a komplex jelzések felismerése.

A kultúrák és szubkultúrák közötti kommunikációs különbségek felismerése (etnikai, nemi, életkori, települési, szociális helyzetben lévő különbözőségek), az ezzel kapcsolatos előítéletek tudatosítása, az emberismeret és a személyközi érzékenység fejlesztése.

Kapcsolatépítő készségek: az empátia erősítése (az érzelmek megértése, az empátia szintjei és azok kommunikációja).

A hitelesség erősítése a segítő kapcsolatban, az önfeltárás időzítése és mélysége, a pozitív visszajelzés és az asszertív viselkedés fejlesztése.

A pszichológiai kontaktus fenntartása a klienssel és a probléma feltárása aktív figyelemmel.

A verbális követés (tovább segítség, parafrázis, zárt és nyílt válasz, a konkrétságra törekvés, modellálás, összefoglalás), saját érzelmek felismerése és kommunikálása.

A problémás kommunikációs minták kezelése (a beszédes és a szótlan kliens, az agresszív viselkedés, a bizalmatlanság, a manipulatív viselkedés).

A tipikusan nehéz helyzetekre való felkészítés.

Kulturális különbségek kezelése.

Intervenciók technikák (készségfejlesztés: problémamegoldó készségek fejlesztése, asszertivitás, a szerepjátékok elsajátítása).

SZAKIRODALOM:

- Buda Béla: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Bp.1988. TK.
- E. T. Hall: Rejtett dimenziók. Bp. 1979. Gondolat.
- Hankiss Ágnes: A bizalom anatómiája. (Bp. 1987. Kötéltánc kötet, magánkiadás)
- Hegyesi G., Kozma J., Szilvasi L., Talyigás K., Bp. 1997, BGGYTF.
- W. F.G. Mastenbroeck: Konfliktusmenedzsment és szervezetfejlesztés, Bp., 1991, KJK
- Rudas János: Delfi örökösei (több kiadás)
- Székely György: Győzelem vesztesek nélkül. Bp., 1995, ELTE. Szociális munka csoportokkal. A szociális munka elmélete és gyakorlata

TK3409			SZAKMAI KÉSZSÉG- ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TRÉNING II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3408		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók készségeinek fejlesztése az interperszonális konfliktusok hatékony kezelésében, a konfliktusok konstruktív megoldását nehezítő érzelmek felismerésében, ezek viselkedést befolyásoló hatásának csökkentésében.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Konfliktusmegoldási és tárgyalási technikák kialakítása. Konfliktuselemzés: a konfliktusok okainak megismertetése. (személyes, strukturális, információs, érték, érdek, stb. konfliktus). A konfliktus fázisai, a konfliktushelyzetek megoldása, kezelése pótlólagos források bevonásával. A közösségi szociális munka végzéséhez szükséges készségek erősítése.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buda Béla: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Bp.1988. TK. • E. T. Hall: Rejtett dimenziók. Bp. 1979. Gondolat. • Hankiss Ágnes: A bizalom anatómiája. (Bp. 1987. Kötéltánc kötet, magánkiadás) • Hegyesi G., Kozma J., Szilvasi L., Talyigás K., Bp. 1997, BGGYTF. • W. F.G. Mastenbroeck: Konfliktusmenedzsment és szervezetfejlesztés, Bp., 1991, KJK • Rudas János: Delfi örökösei (több kiadás) • Székely György: Győzelem vesztesek nélkül. Bp., 1995, ELTE. Szociális munka csoportokkal. A szociális munka elmélete és gyakorlata 					

TK3410			SZAKMAI KÉSZSÉG- ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TRÉNING III.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3409		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A résztvevők önismeretének gyarapítása, pszichológiai kultúrájának fejlesztése, a hitelesebb, érettebb segítő identitás kialakításának elősegítése, a célzott önismereti munka iránti igény elmélyítése pozitív hatásának megtapasztaltatása révén.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Választható témák: Módszerspecifikus technikákkal: Csapatépítés Önismeret Pszichodráma Stresszkezelés, Coping Tranzakcióanalízis Mediáció Individuálpszichológiai ön-és társismeret A személyes kompetencia és identitás fejlesztése, továbbá olyan ismeretek nyújtása, készségek és képességek kifejlesztése, amelyek az átélt jelenségeket több irányú kontextusba helyezi, valamint a problémát több szempontból közelíti meg. A saját személyiség munkaeszközként kezelése a cél és a hallgató úgy viszonyuljon saját szakterülete tartalmaihoz, hogy a saját tudományterületével érintkező, illetve annak határait átfedő más diszciplínák területén hatékonyabban és biztonságosabban tudjon működni. A tréningen szerzett tapasztalatok beépülnek a hallgató életvezetésébe, és hozzájárulnak ahhoz, hogy a hallgató saját magát is mintegy a rendszer részeként tekintse, illetve segíti őt abban, hogy felismerje, fejlessze és felhasználja a belső és külső erőforrásokat.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buda Béla: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Bp.1988. TK. • E. T. Hall: Rejtett dimenziók. Bp. 1979. Gondolat. • Hankiss Ágnes: A bizalom anatómiája. (Bp. 1987. Kötéltánc kötet, magánkiadás) • W. F.G. Mastenbroeck: Konfliktusmenedzsment és szervezetfejlesztés, Bp., 1991, KJK • Rudas János: Delfi örökösei (több kiadás) • Székely György: Győzelem vesztesek nélkül. Bp., 1995, ELTE. Szociális munka csoportokkal. A szociális munka elmélete és gyakorlata 					

TK3411			SZAKMAI KÉSZSÉG ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TRÉNING IV.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3410		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	0	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók szakmai tevékenységre való felkészítése, kompetenciájuk erősítése a problémamegoldó, kreatív gondolkodási készség fejlesztésével, és a szakmai segítség iránti igény kialakítása a csoport támogató erejének megtapasztaltatásával.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Választható témák: Módszerspecifikus technikákkal: Csapatépítés Önismeret Pszichodráma Stresszkezelés, Coping Tranzakcióanalízis Mediáció Individuálpszichológiai ön-és társismeret A személyes kompetencia és identitás fejlesztése, továbbá olyan ismeretek nyújtása, készségek és képességek kifejtése, amelyek az átélt jelenségeket több irányú kontextusba helyezi, valamint a problémát több szempontból közelíti meg. A saját személyiség munkaeszközként kezelése a cél és a hallgató úgy viszonyuljon saját szakterülete tartalmihoz, hogy a saját tudományterületével érintkező, illetve annak határait átfedő más diszciplínák területén hatékonyabban és biztonságosabban tudjon működni. A tréningen szerzett tapasztalatok beépülnek a hallgató életvezetésébe, és hozzájárulnak ahhoz, hogy a hallgató saját magát is mintegy a rendszer részeként tekintse, illetve segíti őt abban, hogy felismerje, fejlessze és felhasználja a belső és külső erőforrásokat.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buda Béla: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Bp.1988. TK. • E. T. Hall: Rejtett dimenziók. Bp. 1979. Gondolat. • Hankiss Ágnes: A bizalom anatómiája. (Bp. 1987. Kötéltánc kötet, magánkiadás) • W. F.G. Mastenbroeck: Konfliktusmenedzsment és szervezetfejlesztés, Bp., 1991, KJK • Rudas János: Delfi örökösei (több kiadás) • Székely György: Győzelem vesztesek nélkül. Bp., 1995, ELTE. Szociális munka csoportokkal. A szociális munka elmélete és gyakorlata 					

TS0218			TEVÉKENYSÉGGKÍSÉRŐ SZEMINÁRIUM I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgató gyakorlata, majd segítő tevékenysége során folyamatosan találkozik a segített emocionális reakcióival. Cél segíteni a hallgatót saját emocionális reakcióinak megértésében, valamint az interperszonális történéseinek tudatosításában. A hallgató tevékenységének átfogó vizsgálata, sok szempontú konzultálása, különös tekintettel a nehézségekre („vakfoltok”) és a sikerekkel való bánásmódra. A hallgatók kiscsoportos foglalkozás keretében a terep megfigyelését követően szerzett tapasztalataikat és ismereteiket megosszák egymással és a csoportot vezető oktatóval. Az esetmegbeszélés alkalmas a hallgatók gyakorlati tapasztalatainak megismerésére, a terepen megélt segítő kapcsolat és szociális munkás szerep feldolgozására, ismereteik integrálására.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Módszerek: A gyakorlat során a figyelem fókuszálása a tevékenységre, a tevékenység folyamatára, annak szintjeire irányul. A vélt vagy valós félreértések tisztázása, a saját üzenetek megfogalmazása. A tevékenység módszertani kereteinek tisztázása, közösségi érdekképviselet. Esetmunka, valamint a munka során adódó specializációk bemutatása. Az egyéni tevékenység kritikája a többiek szerepjátéka segítségével. Minden hallgató lehetőséget kap arra, hogy bemutasson egy, a számára gyakorlati tapasztalatot nyújtó tevékenységet, és ezt követően a csoport tagjai szakmai tartalmú és a szakmai etikai elveket figyelembevevő reflexiókat fogalmaznak meg. A tevékenység kísérése alkalmas az esetmunka továbbgondolására, és a jelenlévők szakmai ismereteinek – a tevékenységhez kapcsolódó – átgondolására.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anderson, T.: A visszajelző csoport – Párbszéd a párbeszédéről. Családterápiás olvasókönyv sorozat IV. kötet, Animula, Budapest, 1994. • Ehmann Bea: A szöveg mélyén. A pszichológiai tartalomelemzés. Új Mandátum, Budapest, 2002. 					

TS0219			TEVÉKENYSÉGGKÍSÉRŐ SZEMINÁRIUM II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TS0218		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgató gyakorlata, majd segítő tevékenysége során folyamatosan találkozik a segített emocionális reakcióival. Cél segíteni a hallgatót saját emocionális reakcióinak megértésében, valamint az interperszonális történéseinek tudatosításában. A hallgató tevékenységének átfogó vizsgálata, sok szempontú konzultálása, különös tekintettel a nehézségekre („vakfoltok”) és a sikerekkel való bánásmódra. A hallgatók kiscsoportos foglalkozás keretében a terep megfigyelését követően szerzett tapasztalataikat és ismereteiket megosszák egymással és a csoportot vezető oktatóval. Az esetmegbeszélés alkalmas a hallgatók gyakorlati tapasztalatainak megismerésére, a terepen megélt segítő kapcsolat és szociális munkás szerep feldolgozására, ismereteik integrálására.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Módszerek: A gyakorlat során a figyelem fókuszálása a tevékenységre, a tevékenység folyamatára, annak szintjeire irányul. A vélt vagy valós félreértések tisztázása, a saját üzenetek megfogalmazása. A tevékenység módszertani kereteinek tisztázása, közösségi érdekképviselet. Esetmunka, valamint a munka során adódó specializációk bemutatása. Az egyéni tevékenység kritikája a többiek szerepjátéka segítségével. Minden hallgató lehetőséget kap arra, hogy bemutasson egy, a számára gyakorlati tapasztalatot nyújtó tevékenységet, és ezt követően a csoport tagjai szakmai tartalmú és a szakmai etikai elveket figyelembevevő reflexiókat fogalmaznak meg. A tevékenység kísérése alkalmas az esetmunka továbbgondolására, és a jelenlévők szakmai ismereteinek – a tevékenységhez kapcsolódó – átgondolására.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anderson, T.: A visszajelző csoport – Párbszéd a párbeszédéről. Családterápiás olvasókönyv sorozat IV. kötet, Animula, Budapest, 1994. • Ehmann Bea: A szöveg mélyén. A pszichológiai tartalomelemzés. Új Mandátum, Budapest, 2002. 					

TK3412			XX. SZÁZADI MAGYAR TÁRSADALOMTÖRTÉNET		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerjék meg a XX. századi magyar társadalomtörténetét, hogy ezen ismeretek alapján képesek legyenek elhelyezni és értelmezni a szociálpolitika főbb változásait. Másrészt a segítő munka során az egyes életeseményeket legyenek képesek elhelyezni nagyobb társadalmi összefüggésekbe, illetve egyszerűen értsék az egyén életútjában történő fordulópontok nagyobb társadalmi összefüggéseit</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A XX. századi magyar társadalom fejlődése az 1867-es kiegyezés korszakával kezdődik, amely lehetővé tette Magyarország ipari-polgári társadalmi fejlődésének kibontakozását. Fontos ezen belül meghatározni Magyarország helyét Európában, illetve kitérni a polgárosodás folyamatára a dualizmus korában. Ezt követi az I. világháború és Trianon következményei, majd a Horthy-korszak társadalmának és a holokauszt bemutatása. A 2. világháború veszteségei, a tulajdonviszonyok átalakítása, 1945–1949. Majd a szocialista korszakon belül kitérünk a Rákosi-diktatúra jellegére, a szocialista társadalom rétegződésére, a hazai kisebbségek és a határon túli magyarság helyzete a II. világháború után. Az 1956-os forradalom és szabadságharc, a megtorlás időszakára és a puha diktatúra. Ezentúl fontos mozzanat az 1968-as gazdasági új mechanizmus, a második gazdaság megjelenése és a rendszerváltáshoz vezető folyamatok felvázolása.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gyáni Gábor – Kövér György: Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig. Bp., 1998. 363–378. (Jótékonyág és szociálpolitika c. fejezet) • Valuch Tibor: Magyarország társadalomtörténete a XX. század második felében. Bp., 2001. 					

TK3413			SZOCIOLÓGIA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3412		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerjék meg a XX. századi magyar társadalomtörténetét, hogy ezen ismeretek alapján képesek legyenek elhelyezni és értelmezni a szociálpolitika főbb változásait. Másrészt a segítő munka során az egyes életeseményeket legyenek képesek elhelyezni nagyobb társadalmi összefüggésekbe, illetve egyszerűen értsék az egyén életútjában történő fordulópontok nagyobb társadalmi összefüggéseit</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A XX. századi magyar társadalom fejlődése az 1867-es kiegyezés korszakával kezdődik, amely lehetővé tette Magyarország ipari-polgári társadalmi fejlődésének kibontakozását. Fontos ezen belül meghatározni Magyarország helyét Európában, illetve kitérni a polgárosodás folyamatára a dualizmus korában. Ezt követi az I. világháború és Trianon következményei, majd a Horthy-korszak társadalmának és a holokauszt bemutatása. A 2. világháború veszteségei, a tulajdonviszonyok átalakítása, 1945–1949. Majd a szocialista korszakon belül kitérünk a Rákosi-diktatúra jellegére, a szocialista társadalom rétegződésére, a hazai kisebbségek és a határon túli magyarság helyzete a II. világháború után. Az 1956-os forradalom és szabadságharc, a megtorlás időszakára és a puha diktatúra. Ezentúl fontos mozzanat az 1968-as gazdasági új mechanizmus, a második gazdaság megjelenése és a rendszerváltáshoz vezető folyamatok felvázolása.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. (1997) Budapest Osiris • Budai István: Az interprofesszionális együttműködés és a szociális munka. Esély 2009/5 83-114. o. • Ferge Zsuzsa: A rendszerváltás nyertesei és vesztesei (1996) IN. Andorka Rudolf – Kolosi Tamás – Vukovich György (szerk) Társadalmi riport . TÁRKI – Századvég 414-443. old. • Gábos András: A gyermekszegénység csökkentését célzó kormányzati beavatkozások: irodalom – áttekintés. Esély 2009/5 48-68. old. • Havas Gábor – Kemény István: (1995) A magyarországi romákról. Szociológiai Szemle 5 (3) • Kopp Mária – Skrabski Árpád Lőke János – Szedmák Sándor (1996) A magyar lelkiállapot az átalakuló magyar társadalomban Századvég, Új folyam 2. ősz. 87-102 • Kovács András (2005) A kéznél lévő idegen. Antiszemita előítéletek a mai Magyarországon. Budapest. Budapest: PolgART Könyvkiadó • Ligeti György (2003) Gyújtós. Iskola, demokrácia, civilizáció. Budapest Új Mandátum • Murányi István: Identitás és előítélet (2006) Budapest Új Mandátum Könyvkiadó 					

TK3414			SZOCIOLÓGIA II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3413		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerjék meg a XX. századi magyar társadalomtörténetét, hogy ezen ismeretek alapján képesek legyenek elhelyezni és értelmezni a szociálpolitika főbb változásait. Másrészt a segítő munka során az egyes életeseményeket legyenek képesek elhelyezni nagyobb társadalmi összefüggésekbe, illetve egyszerűen értsék az egyén életútjában történő fordulópontok nagyobb társadalmi összefüggéseit</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A XX. századi magyar társadalom fejlődése az 1867-es kiegyezés korszakával kezdődik, amely lehetővé tette Magyarország ipari-polgári társadalmi fejlődésének kibontakozását. Fontos ezen belül meghatározni Magyarország helyét Európában, illetve kitérni a polgárosodás folyamatára a dualizmus korában. Ezt követi az I. világháború és Trianon következményei, majd a Horthy-korszak társadalmának és a holokauszt bemutatása. A 2. világháború veszteségei, a tulajdonviszonyok átalakítása, 1945–1949. Majd a szocialista korszakon belül kitérünk a Rákosi-diktatúra jellegére, a szocialista társadalom rétegződésére, a hazai kisebbségek és a határon túli magyarság helyzete a II. világháború után. Az 1956-os forradalom és szabadságharc, a megtorlás időszakára és a puha diktatúra. Ezentúl fontos mozzanat az 1968-as gazdasági új mechanizmus, a második gazdaság megjelenése és a rendszerváltáshoz vezető folyamatok felvázolása.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. (1997) Budapest Osiris • Budai István: Az interprofesszionális együttműködés és a szociális munka. Esély 2009/5 83-114. o. • Ferge Zsuzsa: A rendszerváltás nyertesei és vesztesei (1996) IN. Andorka Rudolf – Kolosi Tamás – Vukovich György (szerk) Társadalmi riport . TÁRKI – Századvég 414-443. old. • Gábos András: A gyermekszegénység csökkentését célzó kormányzati beavatkozások: irodalom – áttekintés. Esély 2009/5 48-68. old. • Havas Gábor – Kemény István: (1995) A magyarországi romákról. Szociológiai Szemle 5 (3) 3-20. o. • Kopp Mária – Skrabski Árpád Lőke János – Szedmák Sándor (1996) A magyar lelkiállapot az átalakuló magyar társadalomban Századvég, Új folyam 2. ősz. 87-102 • Kovács András (2005) A kéznél lévő idegen. Antiszemita előítéletek a mai Magyarországon. Budapest. Budapest: PolgART Könyvkiadó • Ligeti György (2003) Gyűjtős. Iskola, demokrácia, civilizáció. Budapest Új Mandátum • Murányi István: Identitás és előítélet (2006) Budapest Új Mandátum Könyvkiadó. 					

TS0301			TÁRSADALOMISMERETI KUTATÓTÁBOR		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3414 és TK3501		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	60	4	4	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók alkalmazzák a társadalomkutatás módszertanában tanult ismereteket egy gyakorlati kutatás során.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A társadalomkutató tábor témáját mindig valamilyen aktuális szociális téma, hír adja. A hallgatók kérdőíves lekérdezés technikájával dolgoznak, majd az így szerzett információkat egy összefoglaló dolgozatban ismertetik. A nappali tagozatos hallgatók ezen túlmenően résztvesznek az összesítő adatfeldolgozásban.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Earl Babbie: Társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó 2004. • Héra Gábor – Ligeti György: Módszertan. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. • Gebauer Ferenc: A Mérei-féle „Többszempontú Szociometria” mai alkalmazási lehetőségei. In: Budapesti Nevelő, 2008/2. • Varga István – Udvari Kerstin: A környezettanulmány, avagy a magánszféra sérthetlenségének dilemmái. In: Esély 2008/3., 106-128. • Vida Anikó (2004): Módszertani útmutató: a települések szociális helyzetének felmérése a családsegítő szolgálatokban. Dél-Alföldi Regionális Módszertani Családsegítő Szolgálat, Szeged. 					

TK3501			ROMOLÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatókat szembesíteni azzal a magyarországi helyzettel, hogy a többségi társadalom tagjai egyre kevésbé toleránsak a kisebbségekkel és ezt az intoleranciát egyre kevésbé viselik el a kisebbségek. Alapvető feladat az előítélet „természetrájának” és megnyilvánulási formáinak a megismerése, valamint az előítéletek leküzdése módjainak elsajátítása.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Történeti bevezetés, amely egyfelől a szociológia mint tudomány, másfelől a mai magyar társadalom múltját tárja fel. A mai magyar társadalom rendszerének, működésének leírása. A szociális munkás / diakónus lehetőségei és korlátai különös tekintettel azokra a feladatokra, amelyekkel a munkája során találkozni fog.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diósi Ágnes: (1988) Cigányút Szépirodalmi kiadó • Erdős Kamill cigány tanulmányai A Gyulai Erkel Ferenc Múzeum Kiadványai 78. sz. • Fónai Mihály – Péntes Mariann – Vitál Attila (szerk) 2006. Etnikai szegénység, etnikai egészségi állapot? A cigány népesség élethelyzete és kitörési lehetőségei Északkelet-Magyarországon. Krúdy Könyvkiadó • Forray R. Katalin (Szerk) (2000) Romológia – Ciganológia Budapest - Pécs Dialóg Campus Kiadó • Gernot, Haupt: Antiziganismus und Sozialarbeit. /Berlin 2006/ • Hadházy Antal: (2003) Ötven év a cigánymisszióban Nyíregyháza, 2003 • Havas Gábor – Kemény István: (1995) A magyarországi romákról. Szociológiai Szemle 5 (3) 3-20. old. • Kertesi Gábor: Romák a munkaerőpiacon és az iskolában Osiris Budapest 2005 • Szuhay Péter: (1999) A magyarországi cigányság kultúrája: etnikus kultúra vagy szegénység kultúrája? Panoráma Budapest 1999 					

TK3415			TÁRSADALOM- ÉS SZOCIÁLPOLITIKA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerjék meg a szociálpolitikai főbb fogalmi rendszerét és tudjanak tájékozódni e fogalmi körökben. A félév végén legyenek képesek a főbb szakmai fogalmakat megfelelően alkalmazni, és azok épüljenek be szakmai nyelvezetükbe.

Valamint a hallgatók ismerjék meg a társadalom- és szociálpolitika egyes működési területeit és legyenek képesek eligazodni az egyes területeken belül. Az itt szerzett ismereteket megfelelően tudják majd alkalmazni munkájuk során és lássák át a szociálpolitika főbb működési jellemzőit.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Szükséglet fogalma, hierarchiája és a társadalompolitikához való viszonya

A szociálpolitika fogalma, megközelítési lehetőségek, a szociálpolitika szintjei, szereplői

A társadalompolitika értékei, érték, értékrend, norma, etika, jog

Társadalompolitikai stratégiák, szociálpolitikai technikák és cselekvési programok

A szociálpolitika alapelvei

A jóléti állam, a jóléti politikák típusai

Jóléti állam válsága

A szociálpolitika szinterei

A társadalmi jövedelem elosztása és újraelosztása

Társadalmi egyenlőtlenségek, társadalmi feszültségek, Az egyenlőtlenségek újratermelődésének folyamata

A szegénység értelmezése, mérése,

A szegénypolitika, a segélyezés dilemmái

Oktatás és szociálpolitika

Társadalombiztosítás

SZAKIRODALOM:

- Ferge Zsuzsa: A szükségletek értelmezése (in.: Ferge: Szociálpolitika és társadalom, ELTE-Twins, 1994.,98-104.old.)
- Zombori Gyula: A szociálpolitika alapfogalmai, Hirschler Rezső E., 1994.,
- Ferge Zsuzsa: A szociálpolitika értelmezése (in.: Ferge: Szociálpolitika és társadalom, ELTE-Twins, 1994., 89-97.old.)
- Sen, Amartya: Az egyéni szabadság, mint társadalmi elkötelezettség Esély 1992/1.
- Ferge Zsuzsa: Szabadság és biztonság Esély 1994/5
- Donnison,David: Szociálpolitika egalitáriánus megközelítésben Esély 1990/4

- Marschall, T. H.: Az állampolgáriság fejlődése a 19.század végéig (in: Jóléti állam, szerk.: Lévai Katalin, ELTE- Twins kiadó, 50-58.old.)
- John Rawls: A méltányosságként felfogott igazságosságról (in: Huoranszki szerk: Modern politikai filozófia, Osiris 1998., 21-34.old)

TK3416			TÁRSADALOM- ÉS SZOCIÁLPOLITIKA II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3415		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerjék meg a szociálpolitikai főbb fogalmi rendszerét és tudjanak tájékozódni e fogalmi körökben. A félév végén legyenek képesek a főbb szakmai fogalmakat megfelelően alkalmazni, és azok épüljenek be szakmai nyelvezetükbe.

Valamint a hallgatók ismerjék meg a társadalom- és szociálpolitika egyes működési területeit és legyenek képesek eligazodni az egyes területeken belül. Az itt szerzett ismereteket megfelelően tudják majd alkalmazni munkájuk során és lássák át a szociálpolitika főbb működési jellemzőit.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Szükséglet fogalma, hierarchiája és a társadalompolitikához való viszonya

A szociálpolitika fogalma, megközelítési lehetőségek, a szociálpolitika szintjei, szereplői

A társadalompolitika értékei, érték, értékrend, norma, etika, jog

Társadalompolitikai stratégiák, szociálpolitikai technikák és cselekvési programok

A szociálpolitika alapelvei

A jóléti állam, a jóléti politikák típusai

Jóléti állam válsága

A szociálpolitika szinterei

A társadalmi jövedelem elosztása és újraelosztása

Társadalmi egyenlőtlenségek, társadalmi feszültségek, Az egyenlőtlenségek újratermelődésének folyamata

A szegénység értelmezése, mérése,

A szegénypolitika, a segélyezés dilemmái

Oktatás és szociálpolitika

Társadalombiztosítás

SZAKIRODALOM:

- Zombori Gyula: A szociálpolitika alapfogalmai, H.R. E. 1994.,
- Tóth István György: Egy liberális társadalompolitika vázlata, Esély 1992/3.
- Gyurgyák János: Politikai ideológiák (in: Gyurgyák szerk: Mi a politika?, Osiris 1999.,
- Ágh Attila: Közpolitika (in: Gyurgyák szerk: Mi a politika?, Osiris 1999., 119-162.old)
- Amatrya Sen: Társadalmi kirekesztés fogalom.. Esély 2004/1
- Tomka Béla: Rászorultsági elv vagy szociális jogok Esély 2006/5
- Robert Castel: A társadalmi biztonság elvesztése Esély 2005/ 4.,5.,6.
- Esping-Andersen, Gñsta: Mi a jóléti állam? (in: Jóléti állam, szerk.: Lévai Katalin, ELTE- Twins

TK3417			MAI MAGYAR SZOCIÁLPOLITIKA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3416		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Ismerje meg a hallgató a jelenleg Magyarországon megtapasztalható szociális helyzetet, a jelenlegi újraelosztási rendszert (az államháztartás alrendszerait), a szociálpolitikai intézmény- és intézkedési rendszert; a szociálpolitika finanszírozását és szabályozását, ideértve a non-profit finanszírozási modellt; a szociális munkás lehetőségeit és kötelezettségeit a szociális döntés-előkészítésben.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A szociálpolitika helye demokratikus intézményrendszerben A mai magyar szociálpolitika jogi szabályozása A mai magyar szociálpolitika finanszírozása, államháztartás, központi költségvetés A szociális profit, a non-profit finanszírozás intézményi modellje A szociális biztonság, társadalmi biztonság magyar rendszere, a társadalombiztosítás és a kiegészítő biztosítás problémái Nyugdíjrendszer Egészségügyi biztosítás Területi egyenlőtlenségek Magyarországon Lakhatás, adósságkezelés A mai magyar szociálpolitikát befolyásoló társadalmi tényezők; fogyasztás, jövedelmi, vagyoni helyzet; minimumok, társadalmi egyenlőtlenségek, szegénység. Iskolázottság és szociálpolitika, oktatáspolitiká</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benedek Dóra – Firlé Réka – Scharle Ágota: A jóléti újraelosztás mértéke és hatékonysága • Gáspár Pál – Halász Anita – Lepp-Gazdag Anikó (2004): Az államháztartás működési problémái International Center for Economic Growth - Európai Központ, Bp. www.icegec.org • Ferge Zsuzsa: Ellenálló egyenlőtlenségek Esély 2005/4 • Kuti Éva - Marschall Miklós: A nonprofit szektor fogalma. Esély 1991/1 • SAPRI jelentés 8. fejezet • SAPRI jelentés 2. fejezet • Gyulavári Tamás – Krémer Balázs: A pénzügyi szociális ellátások rendszere Esély 2006/4 • Bass László – Darvas Ágnes – Farkas Zsombor - Ferge Zsuzsa: A gyerekszegénység elleni küzdelem állása 2008-ban • Ferge Zsuzsa: Elszabaduló egyenlőtlenségek HRSZE Budapest, 2000 137-250 old. 					

TK3418			PSZICHOLÓGIAI ALAPISMERETEK - ÉLETKOROK PSZICHOLÓGIÁJA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	45	3	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy általános célja:

- A hallgatók megismerjék az alapvető pszichológiai fogalmakat és mechanizmusokat;
- Tájékozódjanak a mentális működés folyamataiban;
- Ismerjék meg adott életkorok pszichés dimenzióit;
- Ismereteik birtokában képesek legyenek az emberi személyiség összetevőinek és mechanizmusának értelmezésére;

A tantárggyal kapcsolatos olyan attitűd kialakítása, amely segíti őket későbbi önművelődésükben, a pszichológiai jellegű információk iránti érdeklődésükben.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A pszichológia helye és szerepe. A pszichológia irányzatai, vizsgálati módszerei. A módszerek alkalmazási lehetőségei a szociális munka gyakorlatában.

A megismerés biológiai alapjai: A biológiai és a környezeti tényezők kapcsolata. A fejlődést meghatározó tényezők: az öröklés és az érés.

Az érzékelés és az észlelés kognitív pszichológiai megközelítése. Az észlelési folyamatok változása az életkori változásokkal.

A figyelem folyamata, elmélete, fajtái. A figyelem típusainak kialakulása az egyes életkorokban.

Az emlékezet működésének kognitív pszichológiai megközelítése. A felejtés sérülése, kóros formái.

A tanulás értelmezésének legfontosabb elméletei. A tanulás módja, az „értelmes” tanulás folyamata.

A gondolkodás folyamatának kognitív pszichológiai elmélete. A gondolkodás és a nyelv kapcsolata.

A motiváció alapfogalmai. A kognitív motívumok rendszere és fejlesztése. A motívumok hierarchiája.

Az érzelmek jellemzői, az érzelmi reakciók. Kogníció és érzelmek. Az érzelmek kialakulása, fajtái.

A személyiség fogalmának értelmezése, a személyiség fejlődése.

A kommunikáció pszichológiai alapjai és formái. Verbális, nonverbális és metakommunikáció.

Pszichológiai fejlődés az első évben. Az értelmi és az emocionális fejlődés. A korai anya-gyermek kapcsolat jelentősége a pszichológiai fejlődésben.

Pszichológiai fejlődés kisgyermekkorban. A kisgyermek emlékezete, gondolkodása.

Pszichológiai fejlődés óvodáskorban. Az óvodáskorú gyermek gondolkodásának sajátosságai.

Pszichológiai fejlődés kisiskoláskorban. A kognitív fejlődés jellemzői.
A pubertáskor sajátosságai: az intellektuális és a testi fejlődés.
Serdülőkor a mai társadalomban. A pubertás kapcsolatrendszerének és énképének változása.
Az ifjúkor jellemzői. A pályaválasztási érettség. Az érett személy jellemző kritériumai.
Pszichológiai funkciók és idegrendszeri állapot. Az énkép és a személyiség.
A jelenkor kérdései: az ifjúság. A felnőttkor néhány jellegzetes kérdése.
A felnőtt és időskor általános jellemzése. Fejlődés felnőtt és időskorban. Elméleti megközelítések.
Család és betegség. Hanyatlás vagy fejlődés? A szociális tényezők hatása a biológiai és a kognitív fejlődésre.

SZAKIRODALOM:

- Atkinson, R. (2005): Pszichológia. Osiris Kiadó, Budapest.
- Cole, M.-Cole, S. (2006) Fejlődéslélektan. Osiris Kiadó, Budapest.
- Keményné Pálffy Katalin (2006): Alapozó pszichológia. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt, Budapest.
- Michael W. Eysenck – Mark T. Keane (1997): Kognitív pszichológia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- N. Kollár Katalin (szerk.) (2004): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Budapest.
- Vajda Zsuzsanna (2001): A gyermek pszichológiai fejlődése. Helikon Kiadó, Budapest

TK6302			SZEMÉLYISÉGLÉLEKTAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3418		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerkedjenek meg a személyiséglélektanban jelen levő alapvető megközelítési módokkal, a személyiség felépítésére, működésére, vizsgálatára és alakítására vonatkozó elméletekkel. Szerezzenek tapasztalatot a segítő foglalkozásokban használható pszichológiai eszközökkel.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A személyiséglélektan fogalma, kutatás módszerei, mérőeszközei • Típusstanok és vonáselméletek • Biológiai folyamatok és öröklés mint a személyiség alapvető meghatározói • Pszichoanalitikus és neoanalitikus személyiségelmélet • Behaviorista nézőpont, tanuláselméletek, • A humanisztikus pszichológia emberképe • A személyes konstrukciók elmélete és a kognitív önszabályozási modell • Evolúciós pszichológiai nézetek az emberről 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Balogh Éva, Kelemen Lajos (szerk.): Személyiséglélektani szöveggyűjtemény az óvóképző főiskolák hallgatói számára. Didakt Kiadó, Budapest, 2005. • Gyöngyösiné Kiss Enikő, Oláh Attila: Vázlatok a személyiségről: a személyiség-lélektan alapvető irányzatainak tükrében. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2007. • Tóth László: Pszichológia a tanításban. Pedellus Tankönyvkiadó Kft., Debrecen, 2008. (3.fejezet) 					

TK3419			SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3418		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerkedjenek meg a szociálpszichológia által vizsgált főbb területekkel. Tudatosuljanak a társas folyamatokhoz, csoportjelenségekhez és mások észleléshez, megítéléséhez köthető pszichológiai szabályszerűségek, s ezen tudás birtokában képesek legyenek a köznapi események szociálpszichológiai szemléletű elemzésére. A tanultak mélyebb feldolgozása révén szerezzenek olyan jártasságot az interakciók elemzésében, amelyet szociális szakemberként a későbbiekben is hasznosítani tudnak.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A szociálpszichológia és vizsgálati módszerei • Személyközi kapcsolatok • Társas identitás, szocializáció, ÉN • Szerepek, vezetés • Személypercepció, burkolt személyiségelméletek és attribúció • Vélemény, nézet, érték, attitűd és viselkedés, előítélet és sztereotípiák • Meggyőzés, befolyásolás • Kommunikáció • Csoportok jellemzői és viselkedés csoportban • Proszociális viselkedés és agresszió • Tömegjelenségek 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forgas, J. P.: A társas érintkezés pszichológiája. Kairosz Kiadó, több kiadás • Mészáros Aranka (szerk.): A munkahely szociálpszichológiai jelenségvilága. Z-Press Kiadó Kft., Miskolc, 2006. • Csepeli György: A meghatározatlan állat. Józsefvárosi Műhely Kiadó, Budapest, 2005. • Szabó István: Bevezetés a szociálpszichológiába. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998. 					

TS0501			FELNŐTTKORI PSZICHOPATOLÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3418		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Megismertetni a hallgatókat a pszichopathológia és pszichiátria mint tudományág helyével, szerepével, főbb alapfogalmaival, nozológiai rendszerével. Cél továbbá, hogy a hallgatók a különböző mentális betegségek legfontosabb jellemzőit megismerjék és a későbbiekben, már mint szociális szakemberek ismereteiket hasznosítani tudják.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alapfogalmak. Pszichológia, pszichiátria, pszichoterápia, mentálhigiéné tudományágak helye, hasonlósága, különbségei. • Egészség és betegség. Bio-pszicho-szociális modell szemléleti hatása a pszichiátriai betegségek megítélésében. • Személyiségzavarok és pszichózisok közötti különbségek tisztázása. BNO-X és a DSM-IV bemutatása, legfontosabb vonásai. • A mentális státusz minél teljesebb megismerésének lehetőségei és korlátai Felnőttkorban. A betegvizsgálat sajátosságai és technikái. Pszichológiai vizsgálatok • Pszichoszomatika – pszichoszomatikus betegségek – holisztikus és rendszerszemlélet • Az életkor és a mentális zavarok összefüggései • Az egyes betegségek, betegségecsoportok, pszichés rendellenességek részletes ismertetése. Kitekintés a pszichoterápia lehetőségeire. <ul style="list-style-type: none"> ○ Szorongás- és hangulatzavarok ○ Szomatoform és evési zavarok ○ Pszichoaktív szerek okozta mentális és viselkedészavarok ○ Szexuális zavarok és a nemi identitás zavarai ○ Kognitív funkciók zavarai (demenciák) ○ Schizofrénia és egyéb súlyos pszichózisok ○ Személyiségzavarok 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comer, Ronald J.: A lélek betegségei – Pszichopatológia, Osiris, Bp. 2003 (a téma iránt kiemelten érdeklődőknek) • MSD Orvosi kézikönyv a családban. Melania Kiadói Kft, 2004 (Csak a pszichiátriai fejezete). • Huszár Ilona (szerk): A pszichiátria vázlata, SE Budapest, 2002 					

- Ratkóczi Éva (2003): Életesemények lelki zavarai II. Személyiségzavarok. SE-TF – Párbeszéd Alapítvány, Budapest
- Füredi J. (szerk): A pszichiátria magyar kézikönyve, Cserépfalvi Kiadó, Bp, 1994 (a téma iránt kiemelten érdeklődőknek)
- Andreasen, Nancy C.(1997): Bevezetés a pszichiátriába, Medicina Könyvkiadó, Bp. (a téma iránt kiemelten érdeklődőknek)

TK3420			ÁLLAMPOLGÁRI ÉS CSALÁDJOGI ISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A tantárgy általános célja egyrészt, hogy a hallgatók megismerkedjenek alapvető jogaikkal és kötelességeikkel, ismerjék meg a Magyar Köztársaság Alkotmányát, hazánk alkotmányos berendezkedését.</p> <p>Másrészt a tantárgy célja, olyan alapvető jogi ismeretanyag elsajátítása, melynek birtokában a hallgatók képesek lesznek a családjog területén eligazodni és beépíteni ezen ismereteket későbbi hivatásuk gyakorlásába.</p> <p>A szociális munkással – dolgozzon bármely szakmai szegmensben is – gyakorta előfordulhat, hogy krízisbe, bajba jutott családoknak kell praktikus információkat adnia, illetve szükséges felismernie, kezelnie bizonyos (család)jogilag releváns élethelyzeteket. A tantárgy azokkal az alapvető jogi ismeretekkel kívánja ellátni a hallgatókat, melyekkel ilyen szituációkban kompetens tájékoztatást tudnak biztosítani, azonosítva és felmérve a jogi problémákat, lehetőségeket.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>A tárgy két nagyobb blokkra oszlik:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az alkotmányfejlődés főbb történeti tendenciái, a magyar alkotmányfejlődés főbb irányvonalai, az igazságszolgáltatás szervezetrendszere, a képviselői szervek jogállása, valamint az emberi jogok. <p>A családjog (pl. házasság; családi jogállás; örökbefogadás; rokonság; szülői felügyelet; gyámság) témakörét tárgyalja.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Petrétei József: Magyar Alkotmányjog I., Dialóg Campus Kiadó, Pécs-Budapest, 2002. • Kukorelli István – Szabenyi Péter: Állampolgári ismeretek. Korona Kiadó Kft, 2006. • A CSjt. A Családjogi törvény – a többször módosított 1952. évi IV. törvény a házasságról, a családról és a gyámságról • Dr. Szeibert-Erdős Orsolya: Családi jog, Novissima kiadó. 2006. • A családjog kézikönyve I-II. Szerk.: Kőrös András, Bp. 2007. • Családpolitikai Szótár, SZCSM, 2008. 					

TK3421			KÖZIGAZGATÁSI- ÉS SZOCIÁLIS JOG		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3420		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Az eredményes szociális munkás tevékenységéhez elengedhetetlenül szükséges a közigazgatási eljárások rendszerének, valamint azok működési mechanizmusának ismerete. Továbbá a szociális biztonsági rendszer átfogó, alapos elméleti tájékozottságon nyugvó gyakorlatias ismerete. A kurzus alapvető célkitűzése egyfelől, hogy általános, alapozó eligazodást nyújtson a közigazgatási eljárások, ill. a szociális biztonság tágabb értelemben vett, átfogó intézményrendszerében; másfelől, hogy részletesen vizsgálja a szociális biztonsági rendszer társadalombiztosításon kívüli főbb rendszereit, nevezetesen a segélyezési rendszert, a foglalkoztatáspolitikai eszközrendszerét és a családtámogatás rendszerét.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A tárgy két nagyobb blokkra oszlik:

1. Közigazgatási jog

- A közigazgatás fogalma, rendszere, alanyai, tartalma, sajátosságai, feladata, a magyar közigazgatás rendszere, személyi állománya.
- A közigazgatási jog forrásai, a közigazgatásra vonatkozó jogszabályok, a közigazgatás intézményrendszere, a Kormány, a minisztériumok és az országos hatáskörű szervek a közigazgatásban.
- A hatósági jogkör szerepe a helyi igazgatásban. A közigazgatási eljárás – rendszere, szakaszai, szereplői.

2. Szociális jog

- Elméleti, alapozó ismeretek (pl.: általános szociális jogi ismeretek; a szociális jog történeti kialakulása, hazai és nemzetközi fejlődése, főbb modellek, nemzetközis standardok etc.);

- Szociális jogi ismeretek
 - Szociális segélyezés (Szociális igazgatási ismeretek; Szociális ellátások ismerete: pénzbeli ellátások, természetbeni ellátások, személyes gondoskodás keretében nyújtott ellátások)
 - Foglalkoztatáspolitikai (A foglalkoztatáspolitikai aktív és passzív eszközeinek ismerete)
 - Családi támogatások (Családi pótlék, Gyermekgondozási segély, Gyermeknevelési támogatás, Anyasági támogatás)

SZAKIRODALOM:

- A jogterület főbb jogszabályai: 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról; 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról; 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról stb.
- Tájékoztató a szociális ellátásokról, SZCSM, 2009; Egyéb kijelölt minisztériumi (SZCSM) tájékoztató anyagok.
- Czúcz Ottó: Szociális Jog I., Unió.
- Czúcz Ottó - Hajdú József - Pogány Magdolna: Szociális Jog II.
- Közigazgatási eljárás általános szabályai

TK3422			MUNKA- TB JOG		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3420		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	45	3	4	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az eredményes szociális munkás tevékenységéhez elengedhetetlenül szükségesek az alapvető munkajogi, társadalombiztosítási jogi ismeretek, hiszen e jogterületekhez tartozó gyakorlati problémákkal a szociális munkás számtalanszor találkozhat. A kurzus célja, hogy általános bevezető áttekintést adjon a munkajog és a társadalombiztosítási jog intézményeiről, avégett, hogy hallgatók képesek legyenek ezen az igen összetett jogterületen magabiztosan eligazodni, felismerni bizonyos jogkérdéseket, informálódni és információt, tanácsot szolgáltatni a témakörhöz kapcsolódó gyakorlati kérdésekben.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A tantárgy áttekinti a munka világának főbb jogi kereteit, alapintézményeit, a fókusz pedig a Munka Törvénykönyvének főbb, ún. egyéni (individuális) munkajogi szabályaira, a munkaviszonyra helyezi. A kurzus második blokkja a munkajoghoz kapcsolódóan a tágabb értelemben vett szociális biztonsági rendszerből a munkavégzéshez kötődő, társadalombiztosítás rendszert tekinti át, azaz a biztosítási jogcímen járó ellátások rendszerét: az egészségbiztosítás és nyugdíjbiztosítás / nyugellátások rendszerének jogi szabályait.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1992. évi XXII. törvény a Munka Törvénykönyvéről • A társadalombiztosítási jog főbb törvényi szintű jogforrásai (Tbj.:1997. évi LXXX. Tv.; Tny.: 1997. évi LXXXI. tv.; Mnytv.: 1997. évi LXXXII. tv.; Ebtv.: 1997. évi LXXXIII. tv.) • „Tájékoztató a foglalkoztatás fontosabb szabályairól”, 2009, Szociális és Munkaügyi Minisztérium (SZMM); Tájékoztató a nyugdíjrendszerről, SZCSM 2009. + Egyéb kijelölt SZCSM Tájékoztatók. • Kiss György / Berke Gyula / Bankó Zoltán (2007): Bevezetés a munkajogba, Bp., Justis. • Dr. Horváth István: Munkajog, Jogi Szakvizsga Kézikönyvek, Novissima, 2008. • Hajdú József-Lőrincsikné Lajkó Dóra: Társadalombiztosítási jog, Dialóg Campus, 2005. • Molnárné dr. Balogh Márta: Társadalombiztosítási jog, Novissima, 2008. 					

TK3424			NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ALAPISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ismerje meg a népegészségügyi ellátó rendszer felépítését, az elemek szerepét, a különböző egészségügyi ellátási rendszerek típusait ezáltal, tudjon tájékozódni, és alkalmazni az együttműködés és a segítség folyamatában. ▪ Az egészséget befolyásoló tényezők szerepe által képes legyen alkalmazni, illetve képessé tenni az embereket nagyobb kontroll megszerzésére egészségük felett. 					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ A népegészségügy helyzete Magyarországon és annak főbb mutatói ○ Az egészség, betegség korszerű fogalmának ismerete ,klasszikus betegségmodellek értelmezése. ○ Az egészségfejlesztés meghatározása, a közösségekkel való együttműködés feladatának ismerete. ○ Az egészségügyi ellátó rendszer felépítésének, működésének, finanszírozásának bemutató értelmezése. Az ellátás rendszerén belül az egyes alrendszerek, egységek szerepének, feladatának ismerete. ○ Ismerni és különbséget tenni az országokban működő egészségügyi ellátási rendszerek között. ○ A hazai egészségügyi rendszer működésének, problémáinak, fejlesztésének, irányainak kritikus értelmezése. ○ Ismerni és alkalmazni az egészségügyi törvényben megfogalmazott feladatokat, célokat, és elveket. <p>Az Egészségügyi Világszervezet társadalomegészségügyi programjainak;- céljának ismerete az egészségfejlesztési programok célcsoportjainak tükrében</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az Egészségügyi Világszervezet társadalomegészségügyi programjai • Alma-Atai Deklaráció "Egészséget mindenkinek 2000-re" -Európai Regionalis Stratégi • Az 1997. évi CLIV. Törvény az egészségügyről • Sheila Twin, Barbara Roberts, Sarah Andrews(1996): Közösségi ápolás és gondozás. Melánia Kiadó Kft.,Budapest. • Dr Buda József: Közösségi egészségügyi ellátás elmélete és módszertana -: PTE-EFK, Pécs 					

TS0701			PEDAGÓGIAI ÉS GYÓGYPEDAGÓGIAI ALAPISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy oktatásának legfőbb célja a hallgatók tudományos igényű bevezetése a pedagógiába, ill. a gyógypedagógiába azért, hogy segítsen a pedagógiai / gyógypedagógiai munka sajátosságainak, jellemzőinek, színtereinek, valamint alapvető módszereinek megismerésében. Tudják helyüket és kompetenciájukat a családok kísérésének folyamatában.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Két nagyobb blokkra osztható:

- Pedagógiai alapismeretek
- A közoktatás rendszere, az iskola, mint nevelési rendszer
- Paradigmaváltás a nevelésben
- Gyermekkép és célrendszer összefüggése
- A nevelés folyamata
- A nevelő személye (személyiségjegyek, pedagógiai készségek, képességek)
- Spontán hatások, társadalmi mobilitás, rejtett tanterv
- A nevelési folyamat néhány speciális kérdése
- Konfliktusok és személyiségfejlődés
- Multikulturális nevelés
- A nehezen nevelhetőség problematikája
- Nevelési módszerek, eszközök, kooperatív technikák
- Az iskolai tanulás. Iskolai készségek. Az énkép és az erkölcsi döntés fejlődése.
- Az iskola hatása a gyermek fejlődésére. Iskolai légkör. Tanári elvárások és az iskolai siker. Iskolai motiváció.
- A iskolás gyermeket befolyásoló egyéb környezeti hatások: családi hatás. kortárshatások, iskolán kívüli egyéb tényezők.
 1. Gyógypedagógiai alapismeretek
- A gyógypedagógiai képzés intézményrendszere. Eddigi élmények fogyatékos emberekkel. Intézménylátogatási tapasztalatok.
- A fogyatékoság rendszere, felosztása, intézményes és egyéb nevelési formái. Integráció, szegregáció, magántanulói fejlesztés. Tankötelezettség, képzési kötelezettség.
- A gyógypedagógia és a gyógypedagógiai képzés történeti áttekintése. A nemzetközi és a magyar gyógypedagógiai képzés fejlődési folyamata.
- A fogyatékosok vizsgálatának, elhelyezésének rendszere, jogszabályai. A tanulási képességet

vizsgáló országos és megyei szakértői bizottságok vizsgálati rendszere, intézkedési köre. A szakértői javaslatok értelmezése, a szociális munka feladatai és lehetőségei. A szakértői bizottság munkája.

- A szakszolgálati intézmények működése a fogyatékkal élők megsegítésében: nevelési tanácsadó, családsegítő. A szakszolgálati intézmények munkája.
- A fogyatékoság elfogadásának fázisai. Az elfogadást meghatározó tényezők. Esettanulmányok értelmezése az elfogadás szempontjai szerint.
- A családgondozás feladatai, lehetőségei a fogyatékoság elfogadásának fázisaiban. A szociális munkás feladatai, lehetőségei. Esetek tanulmányozása, megoldási módok tervezése.
- A gyógypedagógia esetei: az értelmi fogyatékosok típusai.
- Szociális munka értelmi fogyatékos gyermekkel, felnőttel. A segítség lehetőségei.
- A gyógypedagógia esetei: az érzékszervi fogyatékosok típusai.
- Szociális munka érzékszervi fogyatékos gyermekkel, felnőttel. A segítség lehetőségei.
- A gyógypedagógia esetei: mozgásfogyatékosok típusai.
- Szociális munka mozgásfogyatékos gyermekkel, felnőttel. A segítség lehetőségei.

SZAKIRODALOM:

- Zrinszki László (2002): Neveléelmélet. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
- Frón, F. (2000): Pedagógia. Osiris Kiadó, Budapest.
- Dietrich J-Tenorth H.-E (2003): A modern iskola kialakulása és működése. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
- Veczkó József (2007): Gyermekvédelem pszichológiai és pedagógiai nézőpontból
- Társadalmi, család- és gyermekérdekek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- Fazekasné Fenyvesi Margit (2007): Gyógypedagógiai pszichológia. Hallgatói jegyzet. KRE-TFK, Nagykőrös.
- Gordosné Szabó Anna (1988): A gyógypedagógia története I. –II.-III. Tankönyvkiadó, Budapest
- Gordosné Szabó Anna (2004): Bevezető általános gyógypedagógiai ismeretek. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest.
- Illyés S – Illyésné – Lányiné (1996): Gyógypedagógiai pszichológia I -II. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Illyés Sándor (2001): Gyógypedagógiai alapismeretek BGGYTF, Budapest.
- Kálmán Zsófia (1997): Bánatkő. Keraban Kiadó, Budapest.

TK3425			GERONTOLÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3424		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	Előadás Szeminárium Gyakorlat Labor	Vizsga Évközi jegy Minősített aláírás Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

- Ismerje, lássa át ezen életszakasz biológiai, pszichológiai, szociológiai élethelyzeteit,
- Szakmai rálátásával segítsen, képezzen hidat és nyújtson információt a kompetencia határok és a csapatok között, hogy az egyén és a közösség érdekei érvényesülni tudjon.
- Tudja elsajátítani az interdiszciplináris teammunka lényegét, és meghatározni az ebben betöltött szerepét

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- Ismerje a jelenlegi és várható demográfiai változásokat
- Saját kutatásai alapján tárja fel az öregedés társadalomtörténetét
- Prezentáció készítés: - a jelenkori társadalmi problémák bemutatása
 - rendszerelemzés, innovatív elemek, változások
- Élethelyzetek feltárása alapján képes legyen segíteni az egyént, a közösséget nagyobb kontroll megszerzésére; változásokat tudjon eszközölni a fizikális, szociális és gazdasági környezetben, annak érdekében, hogy élethelyzetek kedvező hatásúvá váljon.
 - Egyéni feltáró beszélgetések
 - Fiktív észrevételek, javaslatok szakmapolitika felé
 - Önmegvalósítási lehetőségek, közösségi programok készítése
- Elsajátítani az interdiszciplináris team munka lényegét, és meghatározni az ebben betöltött szerepét
 - Kompetencia elemzés
 - Együttműködési lehetőségek feltárása, elemzése
- etikai alapfogalmak – létjogosultsága
 - Morál
 - Erkölc
 - A szabad akarat
 - Önvizsgálat, önismeret felelős döntésre való törekvés
 - A beteg bizalmának megszerzés
 - Intimitás és a betegek életkora
- Egészségügyi és szociális rendszer gerontológiája
- Biológiai változások, testi tünetek
- Alap geriátriai ismeretek
 1. Az időskori exiccatió
 2. A szív és az érrendszer végső folyamatai
 3. Agyműködés az élet végén
 4. A gyógyítás és ápolás szempontjai

- Mentális tünetcsoportok
 1. A személyiség időskori változásai
 2. S személyiség szerepe a terminális időszakban
 3. A halál-attitűd
- Demenciák
- Krónikus pszichiátriai betegségek alakulása időskorban
- Pszichoterápia
- Rehabilitáció
- Gondozás
- Jogi aspektusok
 - Egészségügyi, szociális törvény
 - San raffaele nyilatkozat
 - Egészségmegőrzés prioritásai a xxi században,
 - Ottawai karta

SZAKIRODALOM:

- Leadott jegyzet
- Aktuális jogszabályok
- Fritz Reismann: Az öregedés művészete, Háttér Kiadó Budapest
- Dr. Blaskovich Erzsébet Imc és prof. Dr. Iván László: Idős betegek és haldoklók ellátása kalkuttai terézanya szerint, gerotheranológiai szakkönyv
- Rajna- Tariska: Az idős kor neuropszichiátriája, lap- és könyvkiadó kft.2000
- Blasszauer Béla: Az életvégi döntések Suborsó Kiadó Budapest 1995